

Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání

ZÁKLADNÍ ŠKOLA ZLIV

ZŠ a ZUŠ

Základní škola a Základní umělecká škola
Zliv, Lidická 315

Škola:

Základní škola a Základní umělecká škola, Zliv, okres České Budějovice

Lidická 315, 373 44 Zliv

tel: 387 799 323

e-mail: info@zsliv.cz

www.zsliv.cz

IČO: 00581623

REDIZO: 600 057 346

ředitel školy: Ing. Milan Macas, DBA

Zřizovatel:

Město Zliv

Dolní náměstí 585, 373 44 Zliv

tel: 387 799 346

IČO: 00245721

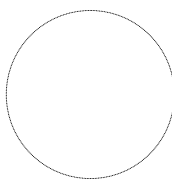
starosta města: Radek Rothschedl

Platnost dokumentu:

První vydání školního vzdělávacího programu vstoupilo v platnost dne 1. 9. 2007.

Školní vzdělávací program v aktuálním znění byl projednán školskou radou dne 20. 6. 2022 a nabývá platnosti dne 1. 9. 2022.

Ve Zlivi dne 21. 6. 2022

Ing. Milan Macas, DBA
ředitel školy

Přílohou ŠVP pro ZV ZŠ Zliv jsou Standardy pro základní vzdělávání a Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

Obsah:

1. Charakteristika školy
2. Zaměření školy a její vize
3. Společné výchovné a vzdělávací strategie
4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných
5. Učební plán ZŠ Zliv
 - 5.1 Volitelné předměty
 - 5.2 Nepovinné předměty
 - 5.2.1 Náboženství
 - 5.2.2 Zdravotní tělesná výchova
6. Průřezová témata
 - 6.1 Osobnostní a sociální výchova
 - 6.2 Výchova demokratického občana
 - 6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
 - 6.4 Multikulturní výchova
 - 6.5 Environmentální výchova
 - 6.6 Mediální výchova
7. Vzdělávací oblasti (Osnovy)
 - 7.1 Jazyk a jazyková komunikace
 - 7.1.1 Český jazyk a literatura
 - 7.1.2 Anglický jazyk
 - 7.1.3 Německý jazyk
 - 7.2 Matematika a její aplikace
 - 7.3 Informační a komunikační technologie
 - 7.4 Člověk a jeho svět
 - 7.4.1 Prvouka
 - 7.4.2 Vlastivěda
 - 7.4.3 Přírodověda
 - 7.5 Člověk a společnost
 - 7.5.1 Dějepis
 - 7.5.2 Výchova k občanství (Občanská výchova)
 - 7.6 Člověk a příroda
 - 7.6.1 Fyzika
 - 7.6.2 Chemie

- 7.6.3 Přírodopis
- 7.6.4 Zeměpis (Geografie)
- 7.7 Umění a kultura
 - 7.7.1 Hudební výchova
 - 7.7.2 Výtvarná výchova
- 7.8 Člověk a zdraví
 - 7.8.1 Výchova ke zdraví
 - 7.8.2 Tělesná výchova
- 7.9 Člověk a svět práce (Pracovní výchova)
- 8. Hodnocení žáků

1 Charakteristika školy

Základní škola ve Zlivi (dále jen ZŠ) je součástí právního subjektu Základní škola a Základní umělecká škola Zliv, který je příspěvkovou organizací Města Zliv.

ZŠ je plně organizovaná s 1. až 9. ročníkem a je spádovou školou pro Zliv a devět obcí z jejího okolí.

Škola má rozsáhlý areál, ve kterém se nachází hlavní budova s II. st., budova I. st. se střešní nástavbou se Základní uměleckou školou, tělocvična a školní jídelna. V hlavní budově je 8 odborných učeben, cvičná kuchyně a dobře vybavené informační centrum s připojením na internet. V budově I. st. je moderně vybavená školní družina, ve které pracují stabilně dvě až tři oddělení. ZŠ má světlé, čisté a estetické prostory, na jejichž vzhledu se výrazně podílejí žáci školy a žáci ZUŠ.

V poslední době škola prošla rozsáhlou rekonstrukcí, která podstatně zlepšila sociální zázemí školy a další technické parametry školy, školní kuchyně byla vybavena zcela novou technologií. Škola postupně pokračuje v rekonstrukci vnitřních prostor.

Ke sportovním aktivitám i mimoškolní činnosti slouží tělocvična a rozsáhlý venkovní areál, který se připravuje na celkovou rekonstrukci. Areál je při hezkém počasí využíván k odpočinku žáků o hlavní přestávce i k volnočasovým aktivitám.

Pro divadla, koncerty, besedy, různá představení a veřejná vystoupení žáků slouží prostorný koncertní sál v ZUŠ.

Materiální vybavení školy je dostatečné a průběžně efektivně doplňováno. Pro ZŠ je typická úzká spolupráce se ZUŠ, se kterou tvoří jeden právní subjekt. Činnosti obou škol se prolínají a prezentují ve společných výstupech, např. školní akademie, výstavy, dlouhodobé projekty apod. Spolupráce se ZUŠ se výrazně projevuje v estetické výchově žáků.

Pedagogové

Pedagogický sbor ZŠ má kolem 25 členů, je plně kvalifikovaný a stabilizovaný. Ve škole

pracuje výchovný poradce, metodik sociálně patologických jevů, školní psycholog, metodik environmentální výchovy a metodik informačních technologií. Všichni učitelé se ve svém oboru soustavně vzdělávají. Těžištěm dalšího vzdělávání se stávají tzv. pedagogické dílny, které přispívají k odbornému růstu i týmové spolupráci učitelů.

Žáci

V současné době škola vzdělává cca 380 žáků.

Žáci se speciálními potřebami jsou vzděláváni podle individuálních vzdělávacích plánů v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. o vzdělávání žáků se speciálními potřebami.

Žákům je připravována bohatá nabídka zájmových činností, např., loutkové divadlo, kroužek angličtiny, zábavná matematika, sportovní kroužky, hudební a dramatické aktivity, práce na počítači apod. Hudební a výtvarný talent je rozvíjen především v oborech ZUŠ. Další možnosti nabízejí sportovní a zájmové organizace ve Zlivi, se kterými škola spolupracuje (Pionýr, Sbor dobrovolných hasičů, TJ Sokol, Fotbalový klub, Tenisový klub, Hokejbalový klub, Mateřské centrum Sluníčko, oddíl karate, folklórní soubor Bystřina, mažoretky, florbal, moderní tanec, gymnastika apod.). V době mimo vyučování mohou žáci navštěvovat školní družinu nebo školní klub.

V rámci vzdělávacího programu školy je žákům nabízen kurz bruslení ve 2. ročníku, kurz plavání ve 3. a 4. ročníku, lyžařský kurz v 7. ročníku a kurz jízdy na koni v 8. ročníku. V závěru školního roku se všichni žáci zúčastní cvičného poplachu s evakuací školy a následným programem podporujícím vědomosti a dovednosti k ochraně člověka za mimořádných situací. Mimoto se žáci účastní řady exkurzí a poznávacích výletů. Podle aktuální situace a podle možností školy je možné organizovat vícedenní mimoškolní akce typu školy v přírodě k posílení vztahů v třídních kolektivech.

Školská rada

Školská rada při ZŠ pracuje od roku 1998, tj. mnohem dříve, než ukládal zákon. Činnost školské rady je neformální a užitečná, významně spolupracuje s vedením školy.

Doplňkové činnosti

Na základě zákona č. 250/2000 Sb. rozvíjí škola bohatou doplňkovou činnost, která umožňuje efektivně využívat potenciál školy:

- ubytovací služby
- pořádání výstav, přehlídek a obdobných akcí
- výuka jazyků
- pořádání dětských rekreačních a rekreačně-vzdělávacích akcí
- pořádání odborných kurzů
- výchova a mimoškolní vzdělávání
- pořádání kulturních produkcí, zábav a provozování zařízení sloužících zábavě
- pronájem školních prostor

- hostinská činnost

Charakteristika školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Základní škola Zliv:

2 Zaměření školy a její vize

Základní škola ve Zlivi je jedinou školou pro rozsáhlé spádové území. To předurčuje její všeobecný charakter bez racionální možnosti úzké profilace a specializace. Úkolem školy je všestranně vzdělávat a vychovávat žáky v oblasti rozumové, charakterové, kulturní i tělesné a vybavit je potřebnými kompetencemi tak, aby byli co nejlépe připraveni na další život.

Naším cílem je absolvent základní školy, který:

- má základní všeobecné znalosti a dovede je používat
- domluví se anglicky
- ovládá na základní úrovni práci s počítačem
- umí vyhledávat a zpracovávat potřebné informace
- je vybaven komunikačními dovednostmi
- má pozitivní vztah k práci a dovede efektivně pracovat v týmu
- má základní představu o své profesní budoucnosti
- chápe vzdělávání jako celoživotní nutnost a má k němu kladný vztah
- má pozitivně kritický vztah sám k sobě, k ostatním lidem, k zemi, ve které žije, k životnímu prostředí
- respektuje pravidla a obecné normy chování, které dodržuje
- dovede si utvořit a obhájit vlastní názor, je tolerantní k názorům jiných

Vize školy

Vize školy vychází z její tradice, potřeb a aktuální společenské situace. Vize charakterizuje stav, ke kterému se škola chce přibližovat. Současná deklarace vize školy byla schválena pedagogickou radou dne 31. 8. 2016.

- Chceme mít školu, ve které vládne demokratický systém s jasnými a jednoznačnými pravidly, důslednou kontrolou, a který všichni zaměstnanci a žáci chápou a dodržují.
- Chceme být školou, ke které mají žáci a rodiče respekt, ale ne strach.
- Chceme být školou, která poskytuje kvalitní vzdělání všem žákům podle jejich možností, která motivuje žáky k zájmu o celoživotní vzdělávání, která vede žáky k hrdosti na své vědomosti a dovednosti.
- Chceme být školou, která ve všech předmětech a všemi prostředky vede žáky ke kultivovanému projevu ústnímu i písemnému, ke kulturnímu chování a vystupování ve škole i na veřejnosti.

- Chceme být školou, ve které si žáci váží svých učitelů, ale také učitelé svých žáků.
- Chceme být školou, ve které je příjemně, bezpečno a která je vybavena vším, co je potřebné ke kvalitnímu vzdělávání.
- Chceme být dobrou školou.

3 Společné výchovné a vzdělávací strategie

Výše uvedených cílů chceme dosahovat koordinovaným působením na žáky ve všech oblastech školního života. Vycházíme z osvědčených zkušeností předchozího vzdělávacího programu Základní škola, na který plynule navazujeme s cílem systematicky uplatňovat vyučovací metody podporující rozvoj klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

Ve všech předmětech klademe důraz na pochopení čteného textu, samostatné vyhledávání a zpracování informací, kritický postoj k informacím, rozlišování podstatného od nepodstatného. Vedeme žáky k osvojení různých způsobů efektivního učení. Učení má přinášet pocit radosti – proto organizujeme netradiční formy výuky, práci na projektech, předmětové soutěže, exkurze, dobrovolné domácí úkoly, akce mimo vyučování apod. Žáci budou za dosažené výsledky hodnoceni klasifikačním stupněm. Na základě žádosti rodičů může být v odůvodněných případech klasifikován slovně. Postupně se budou žáci stále významněji podílet na vlastním hodnocení a budou vedeni k pocitu vlastní odpovědnosti za dosažené výsledky. Význam klasifikace však nesmí být přeceňován a považován za jediné kritérium úspěchu žáka.

Kompetence k řešení problému

Výuku organizujeme tak, aby se žáci naučili překonávat překážky, rozhodovat se, volit z různých možností řešení. Učíme žáky pracovat s chybou a vnímat ji jako pozitivní prvek na cestě k dosažení cíle. Preferujeme samostatnost, tvořivost, iniciativu. Za nejdůležitější považujeme, aby se žáci problému nebáli a nedávali přednost pasivitě.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k osvojení bohaté slovní zásoby, k formulaci svých myšlenek, k výstižnému a jasnému vyjadřování. Ve všech předmětech vytváříme prostor pro pěstování komunikativních dovedností – umění naslouchat, porozumět, diskutovat, argumentovat. Učíme žáky kultivovanému projevu jak ústnímu, tak písemnému. Častým zařazováním skupinových forem práce vedeme žáky k efektivní komunikaci mezi sebou a s dospělými ve škole i mimo ni. Výukou cizích jazyků připravujeme žáky na komunikaci s cizinci, která by u žáků neměla vyvolávat obavy.

Kompetence sociální a personální

Preferujeme činnosti, při kterých žáci spolupracují. Vedeme žáky k osvojení různých rolí

v týmu a k vytváření pocitu vlastní odpovědnosti za kvalitu vztahů v týmu a pracovní atmosféru. Podporujeme pozitivní vztahy mezi žáky, žáky a učiteli, mezi třídami. Systematicky a nekompromisně bojujeme proti šikaně.

Kompetence občanské

Člověk je součástí společnosti a proto musí dodržovat pravidla, které společnosti prospívají. V tomto smyslu vedeme žáky ke vztahu ke třídě, škole, obci, státu, EU, světu. Tomuto záměru odpovídá také školní řád. Důraz klademe na šetrný vztah k životnímu prostředí. Žáci jsou seznamováni s různými národnostními, etnickými a náboženskými rozdíly, jsou vedeni k jejich respektování a toleranci.

Kompetence pracovní

Během školní docházky seznamujeme žáky s širokým spektrem pracovních činností a podporujeme jejich osobní profilaci, která vychází z jejich osobních zájmů a předpokladů. Žáky vedeme k objektivnímu sebehodnocení a odpovědnosti za svoji budoucnost. V nejvyšších ročnících systematicky pomáháme žákům s jejich profesní orientací na základě plánu k volbě povolání. Systém doplňují exkurze do firem v místě a okolí.

Kompetence digitální

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami integrujeme do běžných tříd na základě plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP), který připravujeme ve spolupráci s odborným poradenským zařízením a rodiči. Tvorbu PLPP a IVP koordinuje výchovný poradce. Žákům zajišťujeme individuální péči, kvalitní materiální a organizační podmínky na základě

doporučených podpůrných opatření. Podpůrná opatření se člení podle náročnosti na 5 stupňů. Podpůrná opatření 1. stupně škola uplatňuje i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory. Podpůrná opatření 2. až 5. stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Na doporučení ŠPZ jsou v rámci IVP upraveny očekávané výstupy ŠVP v mezích stanovených minimálních výstupů RVP. Výsledky péče pravidelně vyhodnocujeme.

Nadaným žákům vytváříme podmínky pro maximální rozvoj jejich talentu. Pro mimořádně nadané žáky vytváříme individuální vzdělávací plán na základě doporučení školského poradenského zařízení. IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s rodiči žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. Tvorbu IVP koordinuje výchovný poradce. Výsledky IVP průběžně vyhodnocujeme.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je možné upravit učební plán v mezích RVP.

5. Učební plán ZŠ Zliv

První stupeň základního vzdělávání

RVP Oblast	RVP Obor	RVP hodiny	ŠVP předmět	ŠVP hodiny	1. Ročník	2. Ročník	3. Ročník	4. Ročník	5. ročník	Kontrola
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	Český jazyk	43	9	10	9	8	7	43
	Cizí jazyk	9	Anglický jazyk	9			3	3	3	9
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	20	Matematika	24	4	5	5	5	5	24
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	1	Informatika	2				1	1	2
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	12	Prvouka	6	2	2	2			6
			Vlastivěda	4				2	2	4
			Přírodověda	3				1	2	3
Umění a kultura	Hudební výchova	12	Hudební výchova	5	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova		Výtvarná výchova	7	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0								
	Tělesná výchova	10	Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	5	Pracovní výchova	5	1	1	1	1	1	5
Disponibilní hodinová dotace		16								
Ročníková minima					18	18	22	22	22	
Celkem hodin v 1.- 5. ročníku		118		118	20	22	24	26	26	118

Druhý stupeň základního vzdělávání

RVP Oblast	RVP Obor	RVP hodiny	ŠVP předmět	ŠVP hodiny	6. Ročník	7. Ročník	8. Ročník	9. Ročník	Kontrola
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	15	Český jazyk	20	5	5	5	5	20
	Cizí jazyk	12	Anglický jazyk	12	3	3	3	3	12
		6	Německý jazyk	6		2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	15	Matematika	16	4	4	4	4	16
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	1	Informatika	4	2	1	1	1	5
Člověk a společnost	Dějepis	11	Dějepis	8	2	2	2	2	8
	Výchova k občanství		Občanská výchova	4	1	1	1	1	4
									0
Člověk a příroda	Fyzika	21	Fyzika	6	1	1	2	2	6
	Chemie		Chemie	4			2	2	4
	Přírodopis		Přírodopis	7	2	2	2	1	7
	Zeměpis		Zeměpis	7	2	2	2	1	7
									0
Umění a kultura	Hudební výchova	10	Hudební výchova	4	1	1		1	3
	Výtvarná výchova		Výtvarná výchova	6	2	2	1	1	6
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	10	Výchova ke zdraví	2	1			1	2
	Tělesná výchova		Tělesná výchova	8	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	3	Pracovní výchova	4	1	1	1	1	4
			Volitelné předměty	4		1	1	2	4
Disponibilní hodinová dotace		18							
ročníková minima					28	28	30	30	
Celkem hodin v 6. - 9. Ročníku		122		122	29	30	31	32	122
ročníková maxima					30	30	32	32	

LEGENDA:

podle RVP ZV
podle RVP ZV
podle ŠVP

5.1. Volitelné předměty

Volitelný předmět Domácnost je určen především pro chlapce, kteří se chtějí naučit vařit, ale otevřen je i pro dívky. Kromě vaření se žáci seznámí s přípravou studených jídel, se základy stolování a etikety. Součástí programu je seznámení s praktickými činnostmi v domácnosti (údržba domácnosti, drobné opravy, třídění odpadu apod.). Žáci aktivně pracují s informacemi vyhledanými na internetu, které se týkají receptů, nutričních hodnot surovin a pokrmů, vyhledávají specifické znaky různých mezinárodních kuchyní.

Volitelný předmět Ekonomika seznamuje žáky se základy administrativy a učí je potřebným dovednostem (tvorba dokumentů na PC, psaní všemi deseti, práce s penězi, základ podnikání).

Volitelný předmět sportovní hry přispívá k rozvoji pohybových dovedností žáků, spolupráci při kolektivních hrách a fair play. Předmět je určen pro chlapce i dívky. Konkrétní obsah předmětu stanoví vyučující v tematickém plánu schváleném ředitelem školy na základě předpokladů dané skupiny.

5.2 Nepovinné předměty

5.2.1 Náboženství

Náboženství se zařazuje jako nepovinný předmět v 1. až 9. ročníku s časovou dotací 1 vyučovací hodina týdně. Předmět náboženství rozvíjí a podporuje základní předpoklady křesťanského životního postoje a jednání. Umožňuje přístup k biblickému poselství, ke křesťanské tradici, seznamuje s křesťanským způsobem života a pomáhá při hledání základních lidských hodnot a orientaci v tomto světě.

Římsko-katolické náboženství je vyučováno podle platných předpisů římskokatolické církve, za obsah a formu výuky odpovídá jmenovaný učitel náboženství na základě kanonické mise vydané příslušným biskupstvím.

5.2.2 Zdravotní tělesná výchova

Zdravotní tělesná výchova je nepovinný předmět určený pro žáky se zdravotním oslabením, který doplňuje povinný předmět Tělesná výchova. Do předmětu jsou zařazováni žáci na doporučení dětského lékaře. Zdravotní tělesná výchova zařazuje speciální cvičení, jejichž cílem je korekce zdravotního oslabení pohybového aparátu, oslabení vnitřních orgánů nebo oslabení smyslových a nervových funkcí. Důležitým úkolem předmětu je motivace oslabených žáků ke zdravému životnímu stylu a pohybu. Časová dotace předmětu je 2 vyučovací hodiny týdně. Předmět může vyučovat pouze aprobovaný učitel tělesné výchovy.

Nepovinný předmět je otevřen, pokud se na začátku školního roku přihlásí nejméně 7 žáků.

6 Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují v RVP ZV okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování. Obsahují **Charakteristiku průřezového tématu**, v níž je zdůrazněn význam a postavení průřezového tématu v základním vzdělávání. Dále je vyjádřen vztah ke vzdělávacím oblastem a **přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka** jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot. Obsah průřezových témat doporučený pro základní vzdělávání je rozpracován do **tematických okruhů** (v textu tučným písmem). Každý tematický okruh obsahuje nabídku **témat** (činností, námětů). Výběr témat a způsob jejich zpracování v učebních osnovách je v kompetenci školy.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Průřezová témata tvoří *povinnou součást základního vzdělávání*. Škola musí do vzdělávání na 1. stupni i na 2. stupni zařadit všechna průřezová témata uvedená v RVP ZV. Všechna průřezová témata však nemusí být zastoupena v každém ročníku. V průběhu základního vzdělávání je povinností školy nabídnout žákům postupně všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat, jejich rozsah a způsob realizace stanovuje ŠVP. Průřezová témata je možné využít jako integrální součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě samostatných předmětů, projektů, seminářů, kurzů apod.

Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- **Osobnostní a sociální výchova**
- **Výchova demokratického občana**
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech**
- **Multikulturní výchova**
- **Environmentální výchova**
- **Mediální výchova**

6.1 Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako na klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, zdravému sebepojetí, seberegulaci a k udržení psychického zdraví - psychohygieně, komunikaci, mezilidským vztahům. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**, a to k Výchově k občanství a k jejím částem "Člověk ve společnosti", "Člověk jako jedinec". Konkrétně k tématům "lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití" (Člověk ve společnosti) a "podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj" (Člověk jako jedinec). Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na získávání praktických dovedností spjatých s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na vzdělávací oblast **Umění a kultura** se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. V osobnostní a sociální výchově lze účinně využít různých postupů dramatické výchovy. Doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova užívá jako základní metody nástroje dramatické a inscenační tvorby, osobnostní a sociální výchova vedle toho užívá i tréninkové postupy sociálně psychologické povahy, které nemají divadelní podstatu. Propojení se vzdělávací oblastí **Člověk a zdraví** je vhodné v tématech reflektujících fyzickou stránku člověka, sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž přispívá k realizaci vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**, zejména zdokonalováním dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí.

Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat či technik, ostych, případně že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání	cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium	1. – 9. ročník: všechny naukové předměty
Sebepoznání a sebepojetí	já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí	1. – 3. ročník: Prv 4. – 5. ročník: Př 6. – 9. ročník: Ov, Čj, Aj 8. - 9. ročník: Př
Seberegulace a sebeorganizace	cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	1. – 9. ročník: všechny naukové předměty
Psychohygienu	dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění - relaxace, efektivní komunikace atd.)	1. – 3. ročník: Prv 4. – 5. ročník: Př 6. – 9. ročník: Ov, Tv
Kreativita	cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích	1. – 9. ročník: všechny předměty

Sociální rozvoj

Poznávání lidí	vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí	1. – 3. ročník: Prv 4. – 5. ročník: Př 6. – 9. ročník: Ov, Aj, Z
Mezilidské vztahy	péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc;	1. – 3. ročník: Prv. 4. – 5. ročník: Př, VI.

	lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)	6. – 9. ročník: Ov, Aj, Z
Komunikace	řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); komunikační dovednosti; dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci	1. – 5. ročník: Čj, Aj 6. – 9. ročník: Čj, Aj, Ov, Tv
Kooperace a kompetence (soutěž, soupeření, rivalita, soutěživost)	rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost ustoupit, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnání situací soutěže, konkurence	1. – 9. ročník: všechny předměty

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí - problémy v mezilidských vztazích, zvládnání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci	1. – 9. ročník: všechny předměty
---	---	-------------------------------------

Hodnoty, postoje, praktická etika	analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; kvality typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	1. – 3. ročník: Prv 4. – 5. ročník: VI 6. – 9. ročník: Čj, Aj, Ov
--	--	---

6.2 Výchova demokratického občana

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma **Výchova demokratického občana** má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců - občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se uplatňuje v tématech zaměřených na vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se

tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků - budoucích dospělých občanů - v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

Občanská společnost a škola	škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy, žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci	3. ročník: Prv 4. – 5. ročník: Čj, VI 6. ročník: D 6. – 9. ročník: Ov, Čj (lit.)
Občan, občanská společnost a stát	občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)	4. – 5. ročník: VI 6. – 9. ročník: Ov, D
Formy participace občanů v politickém životě	volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí	6. – 9. ročník: Ov, D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti	4. – 5. ročník: VI 6. – 9. ročník: Ov, D, Z

6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**. V této oblasti se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni se vztahuje průřezové téma zejména ke vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**. Využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovými historickými a politickými událostmi, které ovlivnily vývoj Evropy i světa a měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Důležitým prostorem pro realizaci průřezového tématu se stává obor **Výchova k občanství**, v jehož vzdělávacím obsahu se zdůrazňují sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** se uplatňuje daná problematika zejména při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci tohoto tématu se stává vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace**. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro využití originálních zdrojů při poznávání života a evropské a světové kultury. Dovednosti osvojené žáky ve vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie**, zejména při práci s internetem, jsou využívány k samostatnému získávání informací o zemích Evropy a světa, o jejich životě a událostech. Tyto informace se následně stávají prostředkem pro orientaci v nabídce vzdělávacích, pracovních, kulturních a zájmových příležitostí a při navazování kontaktů. Ve vzdělávací oblasti **Umění a kultura** rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře.

Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně. Dramatická výchova, jako doplňující vzdělávací obor, umožňuje žákům vyjadřovat a prezentovat své postoje, přijímat role a zkoumat témata a situace na základě vlastního jednání. Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** orientuje žáky v globálních problémech souvisejících se zdravím. V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

Evropa a svět nás zajímají	rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy	
Objevujeme Evropu a svět	naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů	
Jsme Evropané	kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže	

6.4 Multikulturní výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, Člověk a zdraví, z oblasti Člověk a příroda se dotýká především vzdělávacího oboru Zeměpis. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné

- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

Kulturní diference	jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě	1. - 3. ročník: Čj, Prv 4. - 5. ročník: Čj, VI, Př, Vv, Hv 6. - 9. ročník: Čj, Ov, Aj, D, Z, Hv, Vv
-------------------------------	---	---

Lidské vztahy	<p>právo všech lidí žít společně, udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého; lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy</p>	<p>1. - 3. ročník: Čj 4. - 5. ročník: Čj, VI, Aj, Vv, Hv, Tv 6. - 9. ročník: Čj, Ov, Aj, D, Z, Hv, Vv, Tv, Pv</p>
Etnický původ	<p>rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti, jejich rozpoznávání a důvody vzniku</p>	<p>1. - 3. ročník: Čj, Prv 4. - 5. ročník: Čj, VI, Aj, Vv, Hv 6. - 9. ročník: Čj, Ov, Aj, D, Z, Hv, Vv</p>
Multikulturalita	<p>multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání</p>	<p>4. - 5. ročník: Čj, VI, Aj, 6. - 9. ročník: Čj, Ov, Aj, Z,</p>
Princip sociálního smíru a solidarity	<p>odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka</p>	<p>4. - 5. ročník: Čj, VI 6. - 9. ročník: Čj, Ov</p>

6.5 Environmentální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvyrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s důrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Ve vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** umožňuje průřezové téma aktivně využívat výpočetní techniku (internet) při zjišťování aktuálních informací o stavu prostředí, rozlišovat závažnost ekologických problémů a poznávat jejich propojenost. Komunikační technologie podněcují zájem

o způsoby řešení ekologických problémů možností navazovat kontakty v této oblasti a vyměňovat si informace v rámci kraje, republiky i EU a světa. Vzdělávací oblast **Umění a kultura** poskytuje environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu se vzdělávací oblastí **Člověk a svět práce** se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání, která jsou žádoucí i nežádoucí z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí

- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí. Vede žáky k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

Tematické okruhy:

Ekosystémy	les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)	1. - 3. ročník: Prv 4. - 5. ročník: Přír, 6. - 9. ročník: Př, Ch, F, Z
Základní podmínky života	voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů);	4. - 5. ročník: Přír, 6. - 9. ročník: Př, Ch, F, Z

	<p>ekosystémy - biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)</p>	
<p>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	<p>zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích - zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)</p>	<p>3. ročník: Prv 4. - 5. ročník: Přír, 6. - 9. ročník: Př, F, Z, Ch, D, Ov 9. roč.: exkurze JE Temelín</p>

Vztah člověka k prostředí	naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)	3. ročník: Prv 4. - 5. ročník: Přír, VI, 6. - 9. ročník: Př, F, Z, Ov 7. roč.: exkurze ČOV
----------------------------------	---	---

6.6 Mediální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médií nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářena s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře, fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediálních obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast **Člověk a společnost**, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediálních sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí **Jazyk a jazyková komunikace** se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. V rámci vzdělávací oblasti **Informační a komunikační technologie** se pak jedná o využívání tištěných i digitálních dokumentů jako zdroje informací. Pozornost se obrací k věcné správnosti a přesnosti sdělení, a to jak kritickou analýzou existujících textů, tak vlastní produkcí, a k utváření návyku ověřovat si co nejdůkladněji veškeré údaje. Vztah ke vzdělávací oblasti **Umění a kultura** je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)

- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

<p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	<p>pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu</p>	<p>2. ročník: Prv 9. ročník: Čj</p>
<p>Interpretace vztahu mediálních</p>	<p>různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“</p>	<p>2. ročník: Prv 7. ročník: Ov 9. ročník: Čj</p>

sdělení a reality	obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezájatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediálních sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)	
Stavba mediálních sdělení	příklady pravidelností v uspořádání mediálních sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)	5. ročník: Čj 6. ročník: Inf 9. ročník: Čj
Vnímání autora mediálních sdělení	identifikování postojů a názorů autora v mediálních sděleních; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu	9. ročník: Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti	organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich	1. – 3. ročník: Prv 7. – 8. ročník: Ov

	<p>dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách</p>	
--	--	--

Tematické okruhy produktivních činností:

Tvorba mediálního sdělení	<p>uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení</p>	<p>6. - 9. ročník: Čj, 7. - 8. ročník: Aj 6. - 7. ročník: Inf</p>
Práce v realizačním týmu	<p>redakce školního časopisu, rozhlasu, či internetového média; utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce</p>	<p>6. - 9. ročník: Čj, 7. - 8. ročník: Aj 6. - 7. ročník: Inf</p>

7. Vzdělávací oblasti (Osnovy)

7.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Německý jazyk**.

7.1.1 Český jazyk a literatura

Zpracoval: 1. st.: M. Klimešová, M. Rysová
2. st.: M. Šmíd

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Získávají informace o autorovi literárního díla. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím *Dramatické výchovy*, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa, a tedy jako významného sjednocujícího činitele národního společenství a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů

- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

1. stupeň

1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i> ➤ <i>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i> ➤ <i>učí se základní komunikační pravidla v rozhovoru</i> ➤ <i>pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i> ➤ <i>v krátkých mluvených projevech správně dýchá</i> ➤ <i>volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných situacích</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné) ▪ naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) ▪ mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé 	<p>K3, K5, K7</p> <p>prvouka, výtvarná výchova, hudební výchova</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i> ➤ <i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i> ➤ <i>píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i> ➤ <i>seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i> ➤ <i>stručně svými slovy sdělí obsah krátkého textu, článku</i> 	<p>vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev), žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin 	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky</i> ➤ <i>porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu</i> ➤ <i>porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - věc, vlastnost</i> ➤ <i>užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary</i> ➤ <i>odůvodňuje a píše správně: velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob</i> ➤ <i>aktivně využívá internet pro vyhledávání informací</i> ➤ <i>ve škole i v domácí přípravě aktivně využívá výukové programy a aplikace</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) ▪ slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma ▪ skladba - věta jednoduchá 	<p>K1, K2, K3, K4, K7</p> <p>prvouka, hudební výchova, výtvarná výchova, pracovní činnosti</p>
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech literárních textů 	<p>K1, K3, K5, K7</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku</i> ➤ <i>rozdílí vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i> ➤ <i>pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i> ➤ <i>aktivně využívá internet pro vyhledávání informací</i> ➤ <i>ve škole i v domácí přípravě aktivně využívá výukové programy a aplikace</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zážitkové čtení a naslouchání ▪ tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod ▪ základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; 	<p>matematika, výtvarná výchova, prvouka, hudební výchova</p> <p>P1</p>
---	--	---

2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i> ➤ <i>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i> ➤ <i>respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i> ➤ <i>pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i> ➤ <i>v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i> ➤ <i>volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé); věcné čtení (čtení vyhledávací, jednoduchá klíčová slova) ▪ naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) ▪ mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé 	<p>K3, K5, K7</p> <p>prvouka, výtvarná výchova</p>

<p><i>v běžných situacích</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i> ➤ <i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i> ➤ <i>píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</i> ➤ <i>seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</i> ➤ <i>v textu vyhledá požadovanou informaci a dokáže ji sdělit</i> 	<p>vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; dopis, popis; vypravování 	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i> ➤ <i>porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená</i> ➤ <i>porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, vlastnost</i> ➤ <i>užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i> ➤ <i>spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami</i> ➤ <i>rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné prostředky</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) ▪ slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma ▪ skladba - věta jednoduchá a souvětí ▪ pravopis – lexikální 	<p>K1, K2, K4, K7</p> <p>prvouka, hudební výchova, výtvarná výchova</p>

<p>➤ <i>odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen</i></p>		
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <p>➤ <i>čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku</i></p> <p>➤ <i>vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i></p> <p>➤ <i>rozděluje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</i></p> <p>➤ <i>pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech literárních textů ▪ zážitkové čtení a naslouchání ▪ tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod ▪ základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér 	<p>K1, K3, K5, K7</p> <p>prvouka, hudební výchova, výtvarná výchova</p>

3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <p>➤ <i>plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</i></p> <p>➤ <i>porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</i></p> <p>➤ <i>respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení vyhledávací) ▪ naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) 	<p>K3, K5, K7</p> <p>prvouka, výtvarná výchova</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</i> ➤ <i>v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</i> ➤ <i>volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</i> ➤ <i>na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</i> ➤ <i>zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</i> ➤ <i>kontroluje vlastní písemný projev</i> ➤ <i>píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</i> ➤ <i>v několika textech (knihách, časopisech) vyhledá požadovanou informaci a dokáže ji sdělit</i> ➤ <i>Chová se šetrně k svěřeným digitálním zařízením, rozpozná vhodné a nevhodné zacházení s nimi.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) ▪ písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, pozvánka, vypravování 	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</i> ➤ <i>porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná</i> ➤ <i>porovnává a třídí slova podle zobecněného významu -</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) ▪ slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma; 	<p>K1, K2, K4, K7</p> <p>prvouka, hudební výchova, výtvarná výchova</p>

<p><i>děj, věc, okolnost, vlastnost</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje slovní druhy v základním tvaru</i> ➤ <i>užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</i> ➤ <i>spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</i> ➤ <i>rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky</i> ➤ <i>odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</i> ➤ <i>Dodržuje řád a pravidla stanovené pro práci s digitálním obsahem a digitálními zařízeními v místě, ve kterém pracuje.</i> ➤ <i>Pracuje s výukovými programy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvarosloví - slovní druhy, tvary slov ▪ skladba - věta jednoduchá a souvětí ▪ pravopis – lexikální 	
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</i> ➤ <i>vyjadřuje své pocity z přečteného textu</i> ➤ <i>rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech literárních textů ▪ zážitkové čtení a naslouchání ▪ tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod 	<p>K 1, K 3, K 5, K7</p> <p>prvouka, hudební výchova, výtvarná výchova</p>

<p><i>pohádku od ostatních vyprávění</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</i> ➤ <i>aktivně pracuje s informacemi na internetu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání 	
--	--	--

4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i> ➤ <i>rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk</i> ➤ <i>posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i> ➤ <i>reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a vyhledává z něj podstatná fakta</i> ➤ <i>učí se vést správně dialog, telefonický rozhovor</i> ➤ <i>volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i> ➤ <i>rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i> ➤ <i>píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) ▪ naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) ▪ mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení 	<p>K3, K5, K7</p> <p>prvouka, hudební výchova, výtvarná výchova</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>na základě osnovy vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti</i> ➤ <i>vyhledá informace k určitému tématu, z nalezených informací vybere podstatné a dokáže je vlastními slovy formulovat a zapsat</i> ➤ <i>k vyhledávání informací aktivně využívá internet</i> 	<p>a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; pozvánka, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování 	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</i> ➤ <i>rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i> ➤ <i>určuje slovní druhy slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</i> ➤ <i>rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</i> ➤ <i>vyhledává základní skladební dvojici</i> ➤ <i>odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</i> ➤ <i>užívá vhodných spojovacích výrazů</i> ➤ <i>píše správně i/y po obojetných souhláskách</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka - modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) ▪ slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) ▪ tvarosloví - slovní druhy, tvary slov ▪ skladba - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice ▪ pravopis - lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen) 	<p>K2, K4, K7</p> <p>matematika, přírodověda, vlastivěda</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</i> ➤ <i>procvičuje učivo ve škole i doma s využitím výukových programů a aplikací</i> 		
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</i> ➤ <i>volně reprodukuje text podle svých schopností</i> ➤ <i>rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</i> ➤ <i>při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech literárních textů, zážitkové čtení ▪ tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod ▪ základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání 	<p>K1, K3, K4, K5, K7</p> <p>vlastivěda, výtvarná výchova</p> <p>P4</p>

5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</i> ➤ <i>rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</i> ➤ <i>posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</i> ➤ <i>reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) ▪ naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) 	<p>K3, K5</p> <p>výtvarná výchova</p> <p>P1, P6</p>

<p><i>a zapamatuje si z něj podstatná fakta</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</i> ➤ <i>rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</i> ➤ <i>volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</i> ➤ <i>rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</i> ➤ <i>píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</i> ➤ <i>sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti</i> ➤ <i>vyhledá informace k určitému tématu, při vyhledávání postupuje systematicky, o nalezených informacích si dělá poznámky, z nalezených informací vybere podstatné a dokáže je vlastními slovy formulovat a zapsat</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) ▪ písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování 	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</i> ➤ <i>rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka - modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) ▪ slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov, slova jednovýznamová a mnohovýznamová, antonyma, synonyma, 	<p>K1, K2, K4</p> <p>matematika, přírodověda, vlastivěda</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ➤ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ➤ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ➤ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ➤ užívá vhodných spojovacích výrazů ➤ píše správně i/y po obojetných souhláskách ➤ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 	<p>homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvarosloví - slovní druhy, tvary slov ▪ skladba - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice ▪ pravopis - základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem) 	
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ➤ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ➤ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poslech literárních textů ▪ zážitkové čtení a naslouchání ▪ tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod ▪ základní literární pojmy - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání 	<p>K1, K3, K4, K5</p> <p>vlastivěda, výtvarná výchova</p>

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i>➤ <i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i>➤ <i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i>➤ <i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát</i>➤ <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i>➤ <i>získané informace dokáže digitálně zpracovat formou textu, tabulek, grafů či jinak a sdílet je s ostatními,</i>	<ul style="list-style-type: none">▪ čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové▪ naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, zvukové prostředky▪ mluvený projev - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a para lingvální); komunikační žánry:▪ písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, soukromý a úřední dopis,	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Ov – vypravování – komunikace, rozvoj osobnosti</p> <p>Ov, Př – popis – domov, rodina, obraz, příroda, pracovní postup</p> <p>Ov, D – zpráva a oznámení – česká státnost, lidové tradice</p> <p>F, Př, D, Z – jak se učíme – důležité myšlenky naučných textů</p> <p>Ov, – dopis – rodina, kamarádství, komunikace</p> <p>Inf – telefonní a elektronická komunikace, internet</p>

<p><i>resp. digitálně odevzdat jako výsledek své práce</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>je schopen vypracovat ucelený referát, zprávu na zadané téma, veškeré informace zhodnotit, doplnit audiovizuálními a fotografickými přílohami, doplnit zdroje informací a doložit jejich důvěryhodnost</i> ➤ <i>hotovou práci je schopen sdílet, elektronicky odeslat, na základě připomínek opravit a doplnit</i> ➤ <i>hotovou práci dokáže veřejně prezentovat za využití výpočetní techniky a audiovizuálních médií</i> 	<p>objednávka, pozvánka)</p>	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ➤ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ➤ je schopen pracovat s internetovými jazykovými příručkami, řešit problémy a nalézat správná řešení 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) ▪ slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov ▪ tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov ▪ skladba - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu ▪ pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický ▪ obecné poučení o jazyce - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), - především slovenština - 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>D, Ov – jazyk a jeho útvary – vývoj jazyka, komunikace</p> <p>Př – stavba slova a pravopis – přírodovědné texty</p> <p>Z – vlastní podstatná jména – zeměpisné pojmy</p> <p>Př – podstatná jména – život v přírodě</p> <p>Ov, D – přídavná jména – Národní divadlo, rodina, výchova</p> <p>Z – stupňování přídavných jmen – zeměpisné pojmy</p> <p>Ov, Hv – zájmena – lidé a zvířata, život v přírodě</p>

	<p>jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)</p>	<p>Př – shoda podmětu s přísudkem – život v přírodě D, Ov – větné členy – antika, mezilidské vztahy D – věta jednoduchá a souvětí – starověký Egypt Ov – přímá řeč – komunikace Inf – jazykové výukové programy, internet</p>
--	---	---

<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i> ➤ <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i> ➤ <i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i> ➤ <i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i> ➤ <i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i> ➤ <i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i> ➤ <i>získané informace dokáže digitálně zpracovat formou textu, tabulek, grafů či jinak a sdílet je s ostatními, resp. digitálně odevzdat jako výsledek své práce</i> ➤ <i>je schopen vypracovat ucelený referát, zprávu na zadané téma, veškeré informace zhodnotit, doplnit audiovizuálními a fotografickými přílohami, doplnit zdroje informací a doložit jejich důvěryhodnost</i> ➤ <i>hotovou práci je schopen sdílet, elektronicky odeslat, na základě připomínek opravit a doplnit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům ▪ způsoby interpretace literárních a jiných děl ▪ základy literární teorie a historie - (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým) ▪ literární druhy a žánry - poezie, próza, 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Ov – bajky – mezilidské vztahy Ov - pohádky a nepohádky – chování lidí, lidské vlastnosti, křesťanství</p> <p>Ov, Hv – příběhy z dávných dob Vv – svět fantazie</p> <p>D, Hv, OV – čemu se báseň říká Př, Z, Ov – ať žije život – ekologie Ov – příběhy o dětech a pro děti Hv – čtení pod lavicí</p> <p>Inf. – internet – tvorba literárních projektů</p> <p>P3</p>
--	--	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i> ➤ <i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i> ➤ <i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i> ➤ <i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i> ➤ <i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i> ➤ <i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; osvojí si strukturu referátu, samostatně jej zpracuje a převede do grafické podoby, referát s oporou o text přednese</i> ➤ <i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové ▪ naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové ▪ mluvený projev - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální) ▪ písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační 	<p>K1 - K5, K7</p> <p>D – vypravování – pravěk, Jiří z Poděbrad</p> <p>Ov – komunikace, mezilidské vztahy</p> <p>Vv,D - popis uměleckého díla</p> <p>Z – popis města</p> <p>Př – líčení – ekologie</p> <p>Pv, Vv, F, Př – popis pracovního postupu</p> <p>Ov – životopis, žádost</p> <p>Př, F, Z, D – výtah, výpisky – aktuální texty z učiva</p>

<p><i>vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i> ➤ <i>získané informace dokáže digitálně zpracovat formou textu, tabulek, grafů či jinak a sdílet je s ostatními, resp. digitálně odevzdat jako výsledek své práce</i> ➤ <i>je schopen vypracovat ucelený referát, zprávu na zadané téma, veškeré informace zhodnotit, doplnit audiovizuálními a fotografickými přílohami, doplnit zdroje informací a doložit jejich důvěryhodnost</i> ➤ <i>hotovou práci je schopen sdílet, elektronicky odeslat, na základě připomínek opravit a doplnit</i> ➤ <i>hotovou práci dokáže veřejně prezentovat za využití výpočetní techniky a audiovizuálních médií</i> 	<p>žánry: výpisek, soukromý a úřední dopis, objednávka, pozvánka, charakteristika, subjektivně zbarvený popis,</p>	
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ➤ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) ▪ slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření 	<p>K1 - K5, K7</p> <p>Tv, Ov – tvarosloví – podst. jména – osobnosti sportu, pěstování volných vlastností</p> <p>Př, Z – zájmena – meteorologie, ekologie</p> <p>Z – pravopis vlastních jmen –</p>

<p>a příručkami</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ➤ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ➤ <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i> ➤ <i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i> ➤ <i>je schopen pracovat s internetovými jazykovými příručkami, řešit problémy a nalézat správná řešení</i> 	<p>slov</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov ▪ skladba - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu ▪ pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický ▪ obecné poučení o jazyce - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský) rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, jazykové příručky) 	<p>místopis</p> <p>Př – pravopis – ekologie</p> <p>Z, F – význam slov – vesmír, stavba atomu</p> <p>Př – slovní zásoba – ekologie</p> <p>Jaz – přejímání slov</p> <p>D, Z – skladba – Egypt, zámořské objevy, vesmír</p> <p>Inf. – výukové počítačové programy</p>
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i> ➤ <i>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</i> ➤ <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům ▪ způsoby interpretace literárních a jiných děl ▪ základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Ov – bajky – vztahy mezi lidmi</p> <p>D – příběhy z dávných dob</p> <p>Z, Ov – a to je ta krásná země – vlastenectví</p> <p>Vv – čtyři čeští malíři</p> <p>Př, Ov – jsme částí Země – vztahy mezi lidmi, ekologie</p> <p>Ov – příběhy psané životem –</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i> ➤ <i>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</i> ➤ <i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i> ➤ <i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele světové literatury</i> ➤ <i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i> ➤ <i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i> ➤ <i>získané informace dokáže digitálně zpracovat formou textu, tabulek, grafů či jinak a sdílet je s ostatními, resp. digitálně odevzdat jako výsledek své práce</i> ➤ <i>je schopen vypracovat ucelený referát, zprávu na zadané téma, veškeré informace zhodnotit, doplnit audiovizuálními a fotografickými přílohami, doplnit zdroje informací a doložit jejich důvěryhodnost</i> ➤ <i>hotovou práci je schopen sdílet, elektronicky odeslat, na základě připomínek opravit a doplnit</i> ➤ <i>hotovou práci dokáže veřejně prezentovat za využití výpočetní techniky a audiovizuálních médií</i> 	<p>hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické 	<p>vztahy mezi lidmi Hv – koutek humoru – písňové texty Ov,Hv – dopis v lahvi – mezilidské vztahy, písňové texty</p> <p>P3 P5</p>
---	---	---

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji</i> ➤ <i>rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru</i> ➤ <i>rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj</i> ➤ <i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i> ➤ <i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i> ➤ <i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i> ➤ <i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové ▪ naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové ▪ mluvený projev - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>D, OV – biblické příběhy, obraz života Židů, texty inspirované antickou a středověkem – třídní společnost, sociální problematika, mezilidské vztahy, dospívání, romská problematika</p> <p>Př – obraz přírody v básních a próze, člověk a zvířata</p> <p>Z – cestování, život v jiných zemích</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně zpracuje referát na dané téma, referát zpracuje do grafické podoby a přednese jej</i> ➤ <i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i> ➤ <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</i> ➤ <i>získané informace dokáže digitálně zpracovat formou textu, tabulek, grafů či jinak a sdílet je s ostatními, resp. digitálně odevzdat jako výsledek své práce</i> ➤ <i>je schopen vypracovat ucelený referát, zprávu na zadané téma, veškeré informace hodnotit, doplnit audiovizuálními a fotografickými přílohami, doplnit zdroje informací a doložit jejich důvěryhodnost</i> ➤ <i>hotovou práci je schopen sdílet, elektronicky odeslat, na základě připomínek opravit a doplnit</i> ➤ <i>hotovou práci dokáže veřejně prezentovat za využití výpočetní techniky a audiovizuálních médií</i> 	<p>nebo bez poznámek, referát, diskuse</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zbarvený popis, úvaha) ▪ referát 	
---	---	--

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky
- a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov
- a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití
- je schopen pracovat s internetovými jazykovými příručkami, řešit problémy a nalézat správná řešení

- **zvuková stránka jazyka** - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- **slovní zásoba a tvoření slov** - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
- **tvarosloví** - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **skladba** - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- **pravopis** - lexikální, morfologický, syntaktický
- **obecné poučení o jazyce** - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

K1 – K5, K7

D, Ov – útvary českého jazyka a jazyková kultura – vývoj jazyka, komunikace
Ov, D, Z - slova přejatá – evropské národy a jazyky, vědci a vynálezy, významné osobnosti v dějinách, státy světa
Př, D, pravopis – přírodovědné texty, založení Vyšehradu
Př, D, Z – rozvíjející větné členy – svaci, Richard Lví srdce, podmořské kaňony
D – přívlástek volný a těsný – pražské památky
D, Ov, Hv – přístavek – řečtí bohové, báje a pověsti, hudební skladatelé
D, Př – souvětí podřadné – Přemyslovci a Slavníkovci, fauna
D – tvoření vět – Znáš dobře naše dějiny?
D, Př – významový poměr mezi hlavními větami – Jean Francois

		<p>Champollion – hieroglyfy, ekologie Z – souvětí – zeměpisné texty Inf – jazykové výukové programy</p>
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i> ➤ <i>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</i> ➤ <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i> ➤ <i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i> ➤ <i>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</i> ➤ <i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i> ➤ <i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</i> ➤ <i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i> ➤ <i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům ▪ způsoby interpretace literárních a jiných děl ▪ základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) ▪ literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé 	<p>K1 – K6, K7</p> <p>D, Ov – hrdinové dávných dob Ov, Př - kraj mého zpěvu Z, D- z Čech až na konec světa D, Př, Ov – strom života Hv – prkna, která znamenají svět – opera, muzikál D, Hv – válka je vůl Ov – příběhy psané životem – mezilidské vztahy, drogy, romská problematika Hv, Ov – pro tebe, má lásko D – fantastické světy Hv – dokud se zpívá Ov, Hv – čtení pod polštář Inf – internet – vyhledávání informací</p> <p>P1, P2, P5</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ získané informace dokáže digitálně zpracovat formou textu, tabulek, grafů či jinak a sdílet je s ostatními, resp. digitálně odevzdat jako výsledek své práce ➤ je schopen vypracovat ucelený referát, zprávu na zadané téma, veškeré informace zhodnotit, doplnit audiovizuálními a fotografickými přílohami, doplnit zdroje informací a doložit jejich důvěryhodnost ➤ hotovou práci je schopen sdílet, elektronicky odeslat, na základě připomínek opravit a doplnit ➤ hotovou práci dokáže veřejně prezentovat za využití výpočetní techniky a audiovizuálních médií 		
--	--	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ➤ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čtení - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové ▪ naslouchání - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky 	<p>K1 - K6, K7</p> <p>Ov – vypravování – mezilidské vztahy</p> <p>Vv, Př, F – popis</p> <p>Ov - tiskopisy, profesní životopis</p> <p>D, F, Př, CH, Z – výklad, výtah – aktuální učivo</p> <p>Ov – úvaha – mezilidské vztahy</p> <p>Ov – proslov, diskuse – mezilidské</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci</i> ➤ <i>odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</i> ➤ <i>v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči</i> ➤ <i>zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu</i> ➤ <i>využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu</i> ➤ <i>samostatně zpracuje referát na dané téma, k tématu zaujme a zformuluje vlastní názor, který dovede obhájit; referát převede do grafické podoby a opatří citacemi a odkazy dle normy; referát přednese před spolužáky, aniž by jej doslovně přečetl</i> ➤ <i>uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování</i> ➤ <i>využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na</i> 	<p>souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mluvený projev - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse ▪ písemný projev - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha) ▪ referát 	<p>vztahy Mv – publicistické útvary</p>
---	---	---

<p><i>základě svých dispozic a osobních zájmů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>získané informace dokáže digitálně zpracovat formou textu, tabulek, grafů či jinak a sdílet je s ostatními, resp. digitálně odevzdat jako výsledek své práce</i> ➤ <i>je schopen vypracovat ucelený referát, zprávu na zadané téma, veškeré informace zhodnotit, doplnit audiovizuálními a fotografickými přílohami, doplnit zdroje informací a doložit jejich důvěryhodnost</i> ➤ <i>hotovou práci je schopen sdílet, elektronicky odeslat, na základě připomínek opravit a doplnit</i> ➤ <i>hotovou práci dokáže veřejně prezentovat za využití výpočetní techniky a audiovizuálních médií</i> 		
<p>JAZYKOVÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ➤ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ➤ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zvuková stránka jazyka - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) ▪ slovní zásoba a tvoření slov - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov ▪ tvarosloví - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov ▪ skladba - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, 	<p>K1 – K6, K7</p> <p>Ov, D – slovanské jazyky, vývoj českého jazyka, útvary českého jazyka</p> <p>Ch, F, PŘ – odborné názvy – aktuální učivo</p> <p>PŘ – tvarosloví – jména</p> <p>Jaz. – skloňování cizích vlastních jmen</p> <p>D – přechodníky</p> <p>Z - vlastní jména – místopis Z – přístavek, věta jednočlenná, věta a</p>

<p>situace</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ➤ <i>v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</i> ➤ <i>rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</i> ➤ <i>je schopen pracovat s internetovými jazykovými příručkami, řešit problémy a nalézat správná řešení</i> 	<p>přímá a nepřímá řeč, stavba textu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pravopis - lexikální, morfologický, syntaktický ▪ obecné poučení o jazyce - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky) 	<p>souvětí, zásady českého slovosledu</p> <p>D – souvětí souřadné</p> <p>Př – prostředky návaznosti</p>
<p>LITERÁRNÍ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i> ➤ <i>rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</i> ➤ <i>formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo</i> ➤ <i>tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie</i> ➤ <i>rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</i> ➤ <i>rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům ▪ způsoby interpretace literárních a jiných děl ▪ základy literární teorie a historie - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>D – nejstarší literární památky, středověká společnost, obraz 1. a 2. světové války v literatuře</p> <p>OV – mezilidské vztahy, dospívání, romská problematika</p> <p>Př – obraz přírody v poezii</p> <p>HV – písně a písničkáři</p> <p>Z – cestopisy</p>

<p><i>i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře</i> ➤ <i>porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování</i> ➤ <i>vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích</i> ➤ <i>získané informace dokáže digitálně zpracovat formou textu, tabulek, grafů či jinak a sdílet je s ostatními, resp. digitálně odevzdat jako výsledek své práce</i> ➤ <i>je schopen vypracovat ucelený referát, zprávu na zadané téma, veškeré informace zhodnotit, doplnit audiovizuálními a fotografickými přílohami, doplnit zdroje informací a doložit jejich důvěryhodnost</i> ➤ <i>hotovou práci je schopen sdílet, elektronicky odeslat, na základě připomínek opravit a doplnit</i> ➤ <i>hotovou práci dokáže veřejně prezentovat za využití výpočetní techniky a audiovizuálních médií</i> 	<p>literatura faktu, publicistické žánry)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ literární druhy a žánry - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé 	
---	---	--

7.1.2 Anglický jazyk

Zpracoval: L. Huszárová

1. stupeň

Vzdělávací obor **Anglický jazyk** přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v oboru Anglický jazyk směřuje k dosažení úrovně A2.

1. stupeň

3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</i> ➤ <i>zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</i> ➤ <i>rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> ➤ <i>rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu</i> ➤ <i>-přičlení mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení</i> ➤ <i>píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</i> ➤ <i>zvládá práci s jednoduchými aplikacemi</i> ➤ <i>umí sestavit jednoduchý dotazník a provést průzkum</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem • tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a počasí, • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Hv – písně k daným tématům</p> <p>Vv – malba, kresba k rozvoji slovní zásoby</p> <p>Pv – výrobky vztahující se k anglosaským svátkům</p> <p>P4</p>

4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</i> ➤ <i>rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> <p>MLUVENÍ</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>se aktivně zapojí do jednoduchých rozhovorů</i> ➤ <i>sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</i> ➤ <i>odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</i> 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem • tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a, počasí; • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>Rozvíjené kompetence K1 – K5, K7</p> <p>Mezipředmětové vztahy</p> <p>Hv – písně k daným tématům</p> <p>Vv – malba, kresba k rozvoji slovní zásoby</p> <p>Pv – výrobky vztahující se k anglosaským svátkům</p>

<p>➤ <i>umí sestavit jednoduchý dotazník, provést průzkum, informace zpracovat a zapsat do jednoduchého grafu</i></p> <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <p>žák</p> <p>➤ <i>vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</i></p> <p>➤ <i>rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i></p> <p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <p>➤ <i>rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i></p>		
---	--	--

5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➤ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu <p>MLUVENÍ</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ se zapojí do jednoduchých rozhovorů ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 	<p>zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov</p> <ul style="list-style-type: none"> • slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem • tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda a, počasí, • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Z, M, Ov</p> <p>P1, P3, P4</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</i> ➤ <i>umí sestavit dotazník, provést průzkum, informace zpracovat, zapsat do jednoduchého grafu a vyvodit závěr v cizím jazyce</i> <p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>shrne ústně obsah krátké slyšené konverzace</i> <p>PSANÍ</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</i> ➤ <i>vyplní osobní údaje do formuláře</i> ➤ <i>shrne písemně obsah krátké slyšené konverzace</i> ➤ <i>napiše jednoduchý text v elektronické podobě,</i> ➤ <i>vyplní osobní údaje do formuláře za použití klávesnice pro daný jazyk</i> ➤ <i>aktivně využívá výukové aplikace</i> ➤ <i>pracuje ve výukové platformě Smart Class v přímé výuce i při domácím procvičování</i> ➤ <i>zvládá práci s online slovníkem</i> 		
--	--	--

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat ➤ rozumí jednoduchým číselným údajům ➤ rozumí pokynům učitele <p>MLUVENÍ</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby • slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, počasí, příroda a město, nákupy • mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Čj, Z, Ov, M, Př</p> <p>P1, P4,</p>

každodenních autentických materiálech, odpoví na otázku

- *rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace, rozumí pokynům v učebnici*
- *využívá Internet pro vyhledávání slovní zásoby, zvládá práci s online slovníkem*

PSANÍ

žák

- *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři*
- *napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- *reaguje na jednoduché písemné sdělení*
- *reaguje adekvátním způsobem na písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě*
- *aktivně využívá výukové aplikace*
- *pracuje ve výukové platformě Smart Class v přímé výuce i při domácím procvičování*

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>MLUVENÍ</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech i v online prostředí ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby • slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy, realie zemí příslušných jazykových oblastí • mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Ov, Pv, Z</p> <p>P1, P4, P6</p>

nich požadované informace

PSANÍ

žák

- *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři*
- *napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- *reaguje adekvátním způsobem na písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě*
- *zvládá práci s výukovými aplikacemi*
- *využívá výukovou platformu Smart Class*
- *k procvičování mluvení a poslechu v přímé výuce i*
- *domácí přípravě*
- *zvládá pořízení krátké nahrávky či videa v cizím jazyce*
- *pracuje s online slovníkem, vyhledá na internetu jednoduché informace v cizím jazyce*
- *ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozumí obsahu vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>MLUVENÍ</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí a orientuje se v delším textu, vyhledá v něm požadované informace i v online prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby • slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, volba povolání, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí • mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Ov, Čj, D, Př, Z</p> <p>P4, P6</p>

PSANÍ

žák

- *vyplní základní údaje o sobě ve formuláři*
- *napiše text týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat*
- *reaguje na písemné sdělení*
- *využívá výukovou platformu Smart Class k procvičování mluvení a poslechu v přímé výuce i domácí přípravě, zvládá pořízení krátké nahrávky či videa v cizím jazyce*
- *pro práci na zadané téma dokáže na internetu vyhledat potřebná data, umí je rozřadit a následně použít ve své práci*
- *využívá kritický přístup k informacím*
- *na internetu dokáže vyhledat zdroje vhodné ke studijním účelům (online procvičování) a pracovat s nimi*

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozumí informacím v delších poslechových textech ➤ rozumí obsahu promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat <p>MLUVENÍ</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>ČTENÍ S POROZUMĚNÍM</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyhledá požadované informace v každodenních autentických materiálech i v online prostředí ➤ rozumí delším textům, vyhledá v nich informace ➤ na internetu vyhledává informace v cizím jazyce, dokáže je analyzovat, kriticky posoudit a adekvátně použít pro svou práci, cituje zdroj 	<ul style="list-style-type: none"> • zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby • slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem • tematické okruhy – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí • mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Ov, Z, M, Čj, D</p> <p>P1, P4</p>

<p>PSANÍ</p> <p>žák</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše text týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na písemné sdělení ➤ využívá výukovou platformu <i>Smart Class</i> k procvičování mluvení a poslechu v přímé výuce i domácí přípravě, zvládá pořízení krátké nahrávky či videa v cizím jazyce ➤ zvládne vytvořit kratší projektový úkol či prezentaci v cizím jazyce ➤ na internetu dokáže vyhledat zdroje vhodné ke studijním účelům (online procvičování) a pracovat s nimi 	<p>nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>	
--	---	--

7.1.3. Německý jazyk

Zpracovala J. Horáková

Německý jazyk (Další cizí jazyk) vychází ze vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**. Předmět Německý jazyk je vyučován v 7. – 9. ročníku. Vzdělávání v tomto jazyce směřuje k dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Hlavním cílem předmětu je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi zemí integrované Evropy a mimo ni. Znalost dalšího cizího jazyka umožňuje žákům poznávat odlišnosti ve způsobu života i kulturních tradic lidí jiných zemí. Zároveň pomáhá prohlubovat vědomí důležitosti mezinárodního porozumění a tolerance, vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodní úrovni.

V předmětu další cizí jazyk jsou realizována průřezová témata osobnostní a sociální výchova, multikulturní výchova, environmentální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Ve výuce je kladen důraz hlavně na rozvoj komunikativních dovedností.

2. stupeň

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky, rozlišuje mezi grafickou a zvukovou podobou slov</i> ➤ <i>rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a známým každodenním výrazům a sdělením složeným ze známé slovní zásoby</i> <p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozumí známým jednoduchým frázím a větám v souvislosti s probíranými tematickými okruhy</i> ➤ <i>rozumí slovní zásobě probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích</i> ➤ <i>rozumí jednoduchým pokynům a otázkám a adekvátně na ně reaguje</i> ➤ <i>rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduchá sdělení – pozdrav, přivítání, rozloučení, oslovení, reakce na oslovení, představování, souhlas/nesouhlas ▪ základní vztahy - existenciální (Kdo?...), prostorové (Kde? Kam?...), časové (Kdy?...), kvalitativní (Jaký? Který? Jak?...), kvantitativní (Kolik?...) ▪ tematické okruhy - rodina, domov, škola, stravování, volný čas a zájmové činnosti, svátky, tradice a zvyky, čas, číslovky, dny v týdnu, barvy, hodiny, realie německy mluvících zemí ▪ slovní zásoba a tvoření slov – internacionalismy, člen určitý a neurčitý, synonyma a antonyma (přídavná jména) 	<p>K1- K5, K7</p> <p>Čj, Z, Ov, M, Př</p> <p>P3, P4, P6</p>

- *stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu*
- *vyhledá v textu potřebnou informaci a odpověď na otázku*
- *vyžádá jednoduchou informaci*
- *gramaticky správně tvoří jednoduché věty v písemné formě*
- *používá dvojjazyčný slovník*

INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

- *jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích*
- *správně používá základní gramatické struktury v jednoduchých písemných sděleních*
- *vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech i v online prostředí*
- *zvládá práci s výukovými aplikacemi*
- *využívá výukovou platformu Smart Class k procvičování mluvení a poslechu v přímé výuce i*
- *domácí přípravě*
- *zvládá pořízení krátké nahrávky či videa v cizím jazyce*
- *pracuje s online slovníkem, vyhledá na internetu jednoduché informace v cizím jazyce*
- *ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu*

- **gramatické struktury a typy vět** – přítomný čas, věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě, tykání a vykání, časování pravidelných sloves

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu, rozlišuje mezi grafickou a zvukovou podobou slov ➤ rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky ➤ rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci, v poslechových textech rozumí základním informacím týkajícími se každodenních témat ➤ odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu ➤ používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova v jazykových příručkách <p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy ➤ gramaticky správně tvoří a obměňuje v písemné i ústní formě jednoduché věty a krátké texty týkající se jeho samotného a dalších osvojovaných témat ➤ stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu a konverzace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduchá sdělení – vyplnění formuláře, dopis, sjednání schůzky, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost ▪ tematické okruhy - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmové činnosti, sport, informace a komunikace, zvířata, cestování, hodiny, kalendářní rok, hodiny, roční období, reálie a osobnosti německy mluvících zemí ▪ slovní zásoba a tvoření slov – v rozsahu tematického okruhu, asociace ▪ gramatické struktury – předložky se 3. a 4. pádem, zájmena a jejich užití v různých pádech, směrová příslovce, časování pravidelných a pomocných sloves, přítomný čas 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Ov, Čj, D, Př, Z</p> <p>P3, P4, P6</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyžádá jednoduchou informaci</i> ➤ <i>vyplní základní informace do formulářů</i> <p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích</i> ➤ <i>správně používá základní gramatické struktury v jednoduchých písemných sděleních</i> ➤ <i>vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech i v online prostředí</i> ➤ <i>zvládá práci s výukovými aplikacemi</i> ➤ <i>využívá výukovou platformu Smart Class k procvičování mluvení a poslechu v přímé výuce i</i> ➤ <i>domácí přípravě</i> ➤ <i>zvládá pořízení krátké nahrávky či videa v cizím jazyce</i> ➤ <i>pracuje s online slovníkem, vyhledá na internetu jednoduché informace v cizím jazyce</i> ➤ <i>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu</i> 		
---	--	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
------------------------	-------	----------

<p>RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>má základní výslovnostní návyky, rozlišuje mezi zvukovou a grafickou podobou slov</i> ➤ <i>rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky</i> ➤ <i>rozumí jednoduché promluvě a konverzaci</i> ➤ <i>rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům</i> ➤ <i>odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu</i> ➤ <i>používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve výkladovém slovníku</i> <p>PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>ústně i písemně sdělí základní údaje o své osobě, rodině a běžných každodenních situacích</i> ➤ <i>zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů</i> ➤ <i>gramaticky správně tvoří a obměňuje věty a texty v písemné formě</i> ➤ <i>stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i jednoduché konverzace</i> ➤ <i>vyžádá informace a poskytne požadované informace</i> ➤ <i>vyplní základní informace do formulářů</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduchá sdělení - prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, setkání, společenský program ▪ tematické okruhy – denní program, stravování, příroda, cestování, zdraví, lidské tělo, nákupy, oblékání, obec, dopravní prostředky, povolání, množství a hodnota, realie německy mluvících zemí ▪ slovní zásoba a tvoření slov – v rozsahu tematického okruhu, asociace ▪ gramatické struktury a lexikální princip pravopisu slov – způsobová slovesa, slovesa s odlučitelnou předponou, časování sloves, minulý čas (užití perfekta a préterita), předložky, příslovce, předložky, zájmena v předložkových vazbách podstatných jmen 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Ov, Z, M, Čj, D</p> <p>P1, P4</p>
---	---	---

<p>INTERAKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích</i> ➤ <i>vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech i v online prostředí</i> ➤ <i>zvládá práci s výukovými aplikacemi</i> ➤ <i>využívá výukovou platformu Smart Class k procvičování mluvení a poslechu v přímé výuce i</i> ➤ <i>domácí přípravě</i> ➤ <i>zvládá pořízení krátké nahrávky či videa v cizím jazyce</i> ➤ <i>pracuje s online slovníkem, vyhledá na internetu jednoduché informace v cizím jazyce</i> ➤ <i>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu</i> 		
---	--	--

7.2 Matematika a její aplikace

Zpracoval: 1. st.: M. Rysová, M. Hrušková, H. Šmídová

2. st.: L. Kulířová

1. stupeň

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat

matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v matematice směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení abstraktního, exaktního a logického myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a efektivní využívání osvojeného matematického aparátu
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby.

1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
------------------------	-------	----------

<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků v oboru 0 - 20 ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla v oboru 0 - 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v oboru 0- 20 ➤ aktivně využívá internet pro vyhledávání informací ➤ ve škole i v domácí přípravě aktivně využívá výukové programy a aplikace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obor přirozených čísel ▪ zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa ▪ vlastnosti početních operací s přirozenými čísly 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p> <p>Vv, Pč, Čj, Prv, Tv</p>
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ provádí základní manipulace s penězi ➤ ve škole i v domácí přípravě aktivně využívá výukové programy a aplikace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ práce s daty ▪ doplňování jednoduchých tabulek ▪ počítání nákupu 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p>
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ ve škole i v domácí přípravě aktivně využívá výukové programy a aplikace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní geometrické útvary v rovině (kruh, trojúhelník, obdélník, čtverec) ▪ základní geometrické útvary v prostoru (koule, krychle, kvádr, válec) 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p> <p>Pv, Vv, Čj, Prv</p>

2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v oboru 0 - 100 ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obor přirozených čísel ▪ zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa ▪ násobilka ▪ vlastnosti početních operací s přirozenými čísly ▪ písemné algoritmy početních operací 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p> <p>Vv, Pč, Prv, Čj</p>
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel ➤ řeší jednoduché slovní úlohy z oblasti obchodu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ závislosti a jejich vlastnosti ▪ diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády ▪ základní obchodní vztahy, nákup, prodej 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7, K7</p> <p>Čj, Prv, Vv, Pv</p>
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rovinné útvary (trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník, pojmy vrchol, strana) ▪ tělesa ▪ přímá a lomená čára 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p> <p>Pv, Vv, Čj, Prv</p>

<p><i>jejich reprezentaci</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</i> ➤ <i>rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ úsečka - délka, porovnávání, shodnost, rýsování ▪ měření délky, jednotky délky ▪ souměrnost 	
---	--	--

3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků</i> ➤ <i>čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti</i> ➤ <i>užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose</i> ➤ <i>provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obor přirozených čísel ▪ zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa ▪ násobilka ▪ vlastnosti početních operací s přirozenými čísly ▪ písemné algoritmy početních operací 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p> <p>Čj, Prv</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</i> ➤ <i>Aktivně pracuje s výukovými programy a aplikacemi</i> 		
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času</i> ➤ <i>popisuje jednoduché závislosti z praktického života</i> ➤ <i>doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</i> ➤ <i>řeší praktické slovní úlohy z oblasti obchodu</i> <p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci</i> ➤ <i>porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky</i> ➤ <i>rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednotky času, časová následnost ▪ nákup, odhad a kontrola ceny, vrácení peněz, cena před slevou a po slevě ▪ základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník ▪ základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p> <p>Vv, Pv., Prv, Čj</p>

4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➤ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ➤ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel ➤ ve škole i domácí přípravě aktivně využívá internet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obor přirozených čísel 0 – 1000000 ▪ obor přirozených čísel 0 - 1000000 ▪ zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa ▪ násobilka ▪ vlastnosti početních operací s přirozenými čísly ▪ písemné algoritmy početních operací 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p> <p>Čj. VI, Přír, VI</p>
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ narysuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce ➤ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ➤ sestrojí rovnoběžky a kolmice ➤ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník ▪ základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec ▪ délka úsečky; jednotky délky a jejich převody ▪ obvod a obsah obrazce ▪ vzájemná poloha dvou přímek v rovině ▪ osově souměrné útvary 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p> <p>Pv, Vv, Přír, VL</p>

<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, ➤ řeší úlohy z oblasti rozpočtu domácnosti, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozpočet domácnosti, příjmy, výdaje, úspory, půjčky 	<p>K1, K2, K3, K4, K5</p> <p>Čj, Přír, VI, Vv</p>
---	---	---

5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➤ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ➤ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ➤ provádí početní operace v oboru desetinných čísel (sčítání a odčítání, násobení a dělení desetinného čísla číslem přirozeným) ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel a v oboru desetinných čísel ➤ dovede určit část celku pomocí zlomku ➤ porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obor přirozených čísel do milionu a přes milion ▪ zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa ▪ násobilka ▪ vlastnosti početních operací s přirozenými čísly ▪ písemné algoritmy početních operací s přirozenými a desetinnými čísly ▪ obor desetinných čísel řádu tisícín, číselná osa, porovnávání desetinných čísel ▪ zlomky ▪ převody jednotek délky, obsahu, hmotnosti a času ▪ celá záporná čísla – názorný model 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p> <p>Čj, Přír, VI</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</i> ➤ <i>zaznamenává si vhodnou formou digitální data, s nimiž chce později pracovat a umí je sdílet s ostatními</i> ➤ <i>učí se využívat digitální zdroje pro svoji vlastní práci a pro procvičování učiva</i> ➤ <i>samostatně procvičuje učivo na doporučených webových stránkách doma i ve škole</i> ➤ <i>respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných zařízeních</i> 		
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyhledává, sbírá a třídí data</i> 		
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce</i> ➤ <i>sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran</i> ➤ <i>sestrojí rovnoběžky a kolmice</i> ➤ <i>určí obsah obrazce a užívá základní jednotky obsahu</i> ➤ <i>rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník ▪ základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec ▪ délka úsečky - jednotky délky a jejich převody ▪ obvod a obsah obrazce ▪ vzájemná poloha dvou přímek v rovině ▪ osově souměrné útvary 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p> <p>Vv, Pv, VI, Přír</p>

<p><i>útvary překládáním papíru</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá digitální technologie pro práci s prostorovou představivostí</i> ➤ <i>sleduje výuková videa a umí je sdílet</i> 		
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy</i> ▪ <i>řeší úlohy z oblasti hospodaření domácnosti</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ slovní úlohy ▪ rozpočet domácnosti, příjmy, výdaje, úspory, půjčky 	<p>K1, K2, K3, K4, K5</p> <p>Čj, Přír, VI</p>

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>provádí početní operace v oboru přirozených a nezáporných desetinných čísel</i> ➤ <i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</i> ➤ <i>modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel</i> ➤ <i>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru přirozených a nezáporných desetinných čísel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti ▪ desetinná čísla, zlomky - zápis čísla v desítkové soustavě, početní výkony s desetinnými čísly, porovnávání a zaokrouhlování 	<p>K1, K2, K3, K4, K7</p>

<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i> ➤ <i>určuje velikost úhlu měřením a výpočtem</i> ➤ <i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod obdélníku a čtverce</i> ➤ <i>načrtne a sestrojí obdélník a čtverec</i> ➤ <i>načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar</i> ➤ <i>určuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje vlastnosti kvádru a krychle</i> ➤ <i>odhaduje a vypočítá objem a povrch krychle a kvádru</i> ➤ <i>načrtne a sestrojí síť krychle a kvádru</i> ➤ <i>načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádru v rovině</i> ➤ <i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rovinné útvary - přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, obdélník, čtverec, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů) ▪ metrické vlastnosti v rovině - druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost ▪ prostorové útvary - kvádr, krychle ▪ konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, osová souměrnost) 	<p>F 6 - převody jednotek délky, hmotnosti, času, objemu Z 6 - velikost úhlů, jednotky úhlů Vv 8,9- síť krychle a kvádru (prostorové vytváření) F 7 - těžiště Vv 7 - osová souměrnost</p>
--	---	---

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel</i> ➤ <i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ celá čísla - čísla navzájem opačná, číselná osa, početní výkony s celými čísly ▪ desetinná čísla, zlomky - převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek, operace se 	<p>K1, K2, K3, K4, K7 Z 6 – měřítko mapy, plánu F 7, Ch 8, 9 – trojčlenka F 8, 9, Ch 8, 9, Př 9, Ov 9 –</p>

<p><i>účelně využívá kalkulátor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)</i> ➤ <i>řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů</i> ➤ <i>řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)</i> ➤ <i>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</i> 	<p>zlomky</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poměr - měřítko, úměra, trojčlenka ▪ procenta - procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování 	<p>procenta Základy ekonomiky - procenta</p>
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</i> ➤ <i>určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</i> ➤ <i>vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</i> ➤ <i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ závislosti a data - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, grafy, tabulky; ▪ funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá a nepřímá úměrnost 	<p>F 7 – přímá úměrnost - graf</p>
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i> ➤ <i>charakterizuje a třídí základní rovinné útvary</i> ➤ <i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rovinné útvary - trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, shodnost (věty o shodnosti trojúhelníků) ▪ metrické vlastnosti v rovině - trojúhelníková nerovnost ▪ prostorové útvary - kvádr, krychle, kolmý 	<p>Vv 7 – osová souměrnost Vv 6 – středová souměrnost Vv 8,9 – síť krychle, kvádr, hranolu (prostorové architekt. útvary)</p>

<p><i>rovinných útvarů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>načrtne a sestrojí rovinné útvary</i> ➤ <i>užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků</i> ➤ <i>načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar</i> ➤ <i>určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (hranoly), analyzuje jejich vlastnosti</i> ➤ <i>odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu</i> ➤ <i>načrtne a sestrojí síť hranolu</i> ➤ <i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i> 	<p>hranol</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ konstrukční úlohy - středová souměrnost 	
--	--	--

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</i> ➤ <i>zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor</i> ➤ <i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mocniny a odmocniny - druhá mocnina a odmocnina ▪ výrazy - číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny ▪ rovnice - lineární rovnice ▪ závislosti a data – diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr 	<p>K1, K2, K3, K4, K7 Př 8 – mocniny F 7 – slovní úlohy – pohyb F 7,8,9 – výpočet neznámé ze vzorce</p>

<p><i>pomocí vzorců a vytýkáním</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic</i> ➤ <i>analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</i> 		
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</i> ➤ <i>porovnává soubory dat</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ závislost a data – diagramy, grafy, tabulky; četnost znaků, aritmetický průměr 	
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</i> ➤ <i>charakterizuje kruh a kružnici</i> ➤ <i>odhaduje a vypočítá obsah a obvod kruhu</i> ➤ <i>využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh</i> ➤ <i>načrtne a sestrojí rovinné útvary</i> ➤ <i>určuje a charakterizuje válec, analyzuje jeho vlastnosti</i> ➤ <i>odhaduje a vypočítá objem a povrch válce</i> ➤ <i>načrtne a sestrojí síť válce</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rovinné útvary - kružnice, kruh, vzájemná poloha přímky a kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic ▪ metrické vlastnosti v rovině - Pythagorova věta ▪ prostorové útvary - rotační válec ▪ konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti (Thaletova kružnice), konstrukce trojúhelníku, čtyřúhelníku 	<p>F 7 – těžnice, těžiště Vv 8, 9 – síť těles - válec</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>načrtne obraz válce</i> ➤ <i>analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</i> 		
---	--	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČÍSLO A PROMĚNNÁ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu lomeného výrazu, sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy</i> ➤ <i>formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ výrazy - lomený výraz a jeho hodnota; smysl lomeného výrazu, krácení a rozšiřování lomeného výrazu, operace s lomenými výrazy ▪ rovnice - lineární rovnice, rovnice s neznámou ve jmenovateli soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými 	<p>K1, K2, K3, K4, K7 Ch 8, 9 – slovní úlohy o směsích F 7 – slovní úlohy o pohybu</p>
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data</i> ➤ <i>porovnává soubory dat</i> ➤ <i>určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti</i> ➤ <i>vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem</i> ➤ <i>matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ závislosti a data - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, grafy, tabulky ▪ funkce - pravouhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce 	<p>F 7 – graf – přímá úměrnost</p>
<p>GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rovinné útvary - podobnost (věty o podobnosti trojúhelníků), zmenšování, zvětšování rovinných útvarů v daném poměru, užití podobnosti při konstrukci plánů 	<p>Z – měřítko (podobnost) Vv 8, 9 – síť kužele a jehlanu</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ určuje podobné útvary v rovině ➤ určuje a charakterizuje prostorové útvary (jehlan, kužel, koule), analyzuje jejich vlastnosti ➤ odhadne a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele, koule ➤ načrtne a sestrojí síť jehlanu, kužele ➤ načrtne a sestrojí obraz jehlanu ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ➤ využívá základních goniometrických funkcí k řešení slovních úloh v rovině 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prostorové útvary - jehlan, rotační kužel, koule ▪ goniometrické funkce – sinus, kosinus, tangens 	
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ číselné a logické řady ▪ číselné a obrázkové analogie ▪ logické a netradiční geometrické úlohy 	
<p>FINANČNÍ GRAMOTNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ řeší praktické úlohy z oblasti peněžnictví 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ půjčky, úvěry, hypotéky, stavební spoření, finanční produkty, investice, pojištění, 	

7.3 Informatika

Zpracoval: V. Pour, Jana Muráňová

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhnou a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich

postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:
- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

1. stupeň

4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none">➤ uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat➤ popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji➤ vyčte informace z daného modelu	<ul style="list-style-type: none">▪ data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů▪ kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace▪ modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	K2 - K7
<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none">➤ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů➤ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy➤ ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	<ul style="list-style-type: none">▪ řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci▪ programování: experimentování a objevování	

	<p>v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem 	
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi ➤ pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi ▪ práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu 	
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ➤ propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením ➤ souvisejí ➤ dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů ▪ počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat ▪ bezpečnost: pravidla bezpečné práce s 	

5. ročník

<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</i> ➤ <i>popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</i> ➤ <i>vyčte informace z daného modelu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů ▪ kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace ▪ modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka 	K2-K7
<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů</i> ➤ <i>popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení</i> ➤ <i>v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy</i> ➤ <i>ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci ▪ programování: experimentování a objevování v 	

	<p>blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem 	
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi</i> ➤ <i>pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi ▪ práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu 	
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu</i> ➤ <i>propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením</i> ➤ <i>souvisejí</i> ➤ <i>dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů ▪ počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat ▪ bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálním 	

	zařízením; uživatelské účty, hesla	
--	------------------------------------	--

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat ➤ navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu ➤ vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ➤ zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat ▪ kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity ▪ modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy 	<p>K2-K7</p> <p>P6</p>
<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</i> ➤ <i>rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu ▪ programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné ▪ kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, 	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</i> ➤ <i>v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</i> ➤ <i>ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</i> 	<p>opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora 	
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů</i> ➤ <i>nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti ▪ návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel 	
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v 	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</i> ➤ <i>poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače</i> ➤ <i>dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</i> 	<p>operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení ▪ bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat ▪ digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí 	
---	---	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při 	<p>K2-K7</p> <p>P6</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu ➤ vymezi problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ➤ zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji 	<p>interpretaci dat</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity ▪ modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy 	
<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</i> ➤ <i>rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení</i> ➤ <i>vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</i> ➤ <i>v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu ▪ programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné ▪ kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu ▪ tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora 	

<p>➤ <i>ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</i></p>		
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p> <p>➤ <i>vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů</i></p> <p>➤ <i>nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti ▪ návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel 	
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <p>➤ <i>popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</i></p> <p>➤ <i>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</i></p> <p>➤ <i>poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače</i></p> <p>➤ <i>dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka ▪ řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení ▪ bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, 	

	<p>firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí 	
--	---	--

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat ➤ navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu ➤ vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ➤ zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat ▪ kódování a přenos dat: různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity ▪ modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy 	<p>K2-K7</p> <p>P6</p>

opraví ji		
<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</i> ➤ <i>rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení</i> ➤ <i>vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</i> ➤ <i>v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</i> ➤ <i>ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu ▪ programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné ▪ kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu ▪ tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora 	
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti ▪ návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se 	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat</i> ➤ <i>vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat</i> ➤ <i>sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu</i> 	<p>záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí 	
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</i> ➤ <i>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</i> ➤ <i>vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky</i> ➤ <i>poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače</i> ➤ <i>dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka ▪ počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová 	

<p><i>diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</i></p>	<p>práva</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení ▪ bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat ▪ digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí 	
--	--	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p><i>DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat ➤ navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ data, informace: získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat ▪ kódování a přenos dat: různé možnosti kódování 	<p>K2-K7</p> <p>P6</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ➤ zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji 	<p>čísels, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ modelování: schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy 	
<p>ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen</i> ➤ <i>rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení</i> ➤ <i>vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému</i> ➤ <i>v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné</i> ➤ <i>ověří správnost postupu, najde a opraví v něm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ algoritmizace: dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu ▪ programování: nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné ▪ kontrola: ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu ▪ tvorba digitálního obsahu: tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora 	

<i>případnou chybu</i>		
<p>INFORMAČNÍ SYSTÉMY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů</i> ➤ <i>nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat</i> ➤ <i>vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat</i> ➤ <i>sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>informační systémy: informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti</i> ▪ <i>návrh a tvorba evidence dat: formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel</i> ▪ <i>hromadné zpracování dat: velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí</i> 	
<p>DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě</i> ➤ <i>ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos</i> ➤ <i>vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>hardware a software: pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka</i> 	

<p><i>zařízení do počítačové sítě; uveďte příklady sítí a popište jejich charakteristické znaky</i></p> <p>➤ <i>poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače</i></p> <p>➤ <i>dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ počítačové sítě: typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva ▪ řešení technických problémů: postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení ▪ bezpečnost: útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat ▪ digitální identita: digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí 	
---	--	--

7.4 Člověk a jeho svět

Zpracoval: 1. st.: R. Wohlschlägerová

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, **bezpečí** a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, a vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a, přemýšlet o nich a **chránit je**. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, **(včetně situací ohrožení)**, učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme*, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (**např. v dopravní výchově**). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, **se světem financí**, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od neznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají **zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života**. **Žáci se seznamují s tím**, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a **poskytování první pomoci**. **Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc** v různých životních situacích,

včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je **důležitá hodnota v životě člověka**.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- **orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu**
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě **respektu a** společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, **k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií**, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- **poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení**
- **poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.**

1. stupeň

7.4.1 Prvouka

1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i> ➤ <i>rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</i> ➤ <i>ve škole i v domácí přípravě aktivně využívá výukové programy a aplikace</i> ➤ <i>aktivně využívá internet pro vyhledávání informací</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště ▪ škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace ▪ obec (město), místní krajina - poloha v krajině, význačné budovy, dopravní síť ▪ pravidla dopravní výchovy, teorie i praxe – dopravní hřiště ▪ okolní krajina (místní oblast, region) -vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí ▪ naše vlast - domov, krajina, národ 	<p>K1, K3, K4, K5, K7</p> <p>Čj-sloh: To jsem já: představení se, znalost své adresy</p> <p>Čj-čtení, psaní</p> <p>M-geometrie: dopravní značky jako geometrické tvary</p> <p>P4</p>
<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i> ➤ <i>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</i> ➤ <i>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i> ➤ <i>ve škole i v domácí přípravě aktivně využívá výukové</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny ▪ soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace ▪ chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování ▪ právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání 	<p>K1, K3, K4, K5, K7</p> <p>Čj-sloh: Moje rodina</p> <p>Čj-čtení, psaní</p> <p>P1, P4, P6</p>

<p><i>programy a aplikace</i></p> <p>➤ <i>aktivně využívá internet pro vyhledávání informací</i></p>		
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> <p>➤ <i>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i></p> <p>➤ <i>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i></p> <p>➤ <i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i></p> <p>➤ <i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i></p> <p>➤ <i>předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.</i></p> <p>➤ <i>ve škole i v domácí přípravě aktivně využívá výukové programy a aplikace</i></p> <p>➤ <i>aktivně využívá internet pro vyhledávání informací</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, vývoj jedince • péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena • osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrováný záchranný systém 	<p>K1, K3, K4, K5, K7</p> <p>Tv: Zdravotní TV: udržování kondice</p> <p>Čj-čtení, psaní</p> <p>P5</p>

2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i> ➤ <i>uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</i> ➤ <i>pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</i> ➤ <i>rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště ▪ škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, komunikace s operátory tísňových linek ▪ dopravní výchova – teorie i praxe – dopravní hřiště ▪ obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, význačné budovy, dopravní síť ▪ okolní krajina (místní oblast, region) -, rozšíření rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, světové strany ▪ naše vlast - domov, krajina 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Čj - sloh: popis</p> <p>Čj - čtení, psaní</p> <p>P4</p>
<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i> ➤ <i>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</i> ➤ <i>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání ▪ soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace ▪ chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování ▪ právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Čj - sloh: Charakteristika člověka</p> <p>Čj - čtení, psaní</p> <p>P4, P6</p>
<p>LIDÉ A ČAS</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i> ➤ <i>uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v čase a časový řád - určování času, kalendáře, letopočet, režim dne, roční období ▪ současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>M: Počítání rozdílů dnů, přestupné roky, letopočty</p> <p>Čj - čtení, psaní</p> <p>P1</p>

<p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i> ➤ <i>rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i> ➤ <i>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, význam pro život ▪ rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka ▪ ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy ▪ rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi 	<p>K1 – K6, K7</p> <p>Čj - čtení, psaní</p> <p>P5</p>
---	---	---

3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
------------------------	-------	----------

<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí</i> ➤ <i>začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</i> ➤ <i>rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost</i> ➤ <i>uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</i> ➤ <i>vyhledává místopisné informace</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště ▪ škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace ▪ dopravní výchova – teorie i praxe – dopravní hřiště ▪ obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť ▪ okolní krajina (místní oblast, region) rozšíření rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany ▪ regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR ▪ naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení ČR, státní symboly, armáda ČR 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Čj - sloh: Popis obce, cesty do školy</p> <p>Čj - čtení, psaní</p> <p>M: Vzdálenosti přírodních míst, měst – počítání kilometrů</p> <p>VV: Státní symboly-znak, vlajka - kresba, malba</p> <p>P4, P5</p>
<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi</i> ➤ <i>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</i> ➤ <i>projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání ▪ soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace ▪ chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování ▪ vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné ▪ právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání ▪ kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce 	<p>K1 – K5</p> <p>M: Mezigenerační vztahy-počítání let“(O kolik je starší/mladší než druhý jedinec)</p> <p>P1, P4, P5, P6</p>

<p>LIDÉ A ČAS</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti</i> ➤ <i>pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije</i> ➤ <i>uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost</i> ➤ <i>podílí se na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s počítačem, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod., pravidla dodržuje</i> ➤ <i>uvede příklady přínosů a nebezpečí při práci s digitálními technologiemi včetně internetu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v čase a časový řád - určování času, kalendáře, letopočet, režim dne, roční období ▪ současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny ▪ regionální památky - péče o památky ▪ báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>M: Kalendáře-počty dnů, Letopočty</p> <p>Čj - čtení, psaní</p> <p>P5</p>
<p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích</i> ➤ <i>roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i> ➤ <i>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</i> ➤ <i>aktivně vyhledává a třídí informace na internetu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek ▪ voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, význam pro život ▪ rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u neznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka ▪ rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva ▪ ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba 	<p>K1 – K6, K7</p> <p>VV: Kresba rostlin a živočichů</p> <p>P5</p>

	<p>životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi 	
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</i> ➤ <i>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</i> ➤ <i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i> ➤ <i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i> ➤ <i>při školní práci dodržuje správné držení těla a respektuje dobu stanovenou pro práci s digitálními zařízeními</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, vývoj jedince • péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena • návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií • osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení 	<p>K1 – K6, K7</p> <p>Tv: Turistika Udržování kondice</p> <p>Čj - čtení, psaní</p> <p>P5</p>

	(varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	
--	--	--

7.4.2 Vlastivěda

4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i> ➤ <i>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> ➤ <i>plány a základními typy map</i> ➤ <i>vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody</i> ➤ <i>zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i> ➤ <i>zná bezhotovostní a hotovostní způsob placení a ví, co je platební karta, rozliší úspory a půjčky</i> ➤ <i>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i> ➤ <i>aktivně využívá internet pro vyhledávání informací</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště ▪ škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, základní znalosti první pomoci, riziková místa a situace ▪ dopravní výchova – teorie i praxe, dopravní hřiště, chodec i cyklista ▪ obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť ▪ okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany ▪ regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod ▪ naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní symboly, armáda ČR ▪ Evropa a svět - evropské státy, EU, cestování, způsoby placení ve světě, platební karty, bezhotovostní platební styk. Půjčky a jejich rizika. 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Čj-sloh: Popis místa, města, mého bydliště, cesty do školy</p> <p>VV: Mapy, Státní symboly- -malba, kresba</p> <p>M: Jednoduché grafy, seznámení Se čtvercovou sítí-mapy</p> <p>P2, P3, P5</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky 	
<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</i> ➤ <i>rozdlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky</i> ➤ <i>rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva</i> ➤ <i>rozdlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze</i> ➤ <i>poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání ▪ soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, ▪ chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie ▪ vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné ▪ finanční gramotnost – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení ▪ právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví ▪ kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Čj-sloh: Charakteristika postavy- -vlastnosti lidí</p> <p>M: Počítání peněz-odhadování hodnoty svého majetku</p> <p>P2, P4, P5</p>
<p>LIDÉ A ČAS</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i> ➤ <i>rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik</i> ➤ <i>objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období ▪ současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny ▪ regionální památky – péče o památky ▪ báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj 	<p>K1 – K5</p> <p>Čj: Báje, mýty, pověsti – známí autoři, jiná literatura tohoto žánru</p> <p>M: Počítání – časové údaje</p> <p>P5</p>

5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>MÍSTO, KDE ŽIJEME</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu</i> ➤ <i>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě</i> ➤ <i>rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlišťích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli</i> ➤ <i>vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického</i> ➤ <i>zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích</i> ➤ <i>základní orientace ve světě financí-půjčky, spoření, placení doma i v cizině</i> ➤ <i>rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam</i> ➤ <i>vyhledává, získává a ukládá data o okolní krajině, své obci, vlasti – umí vytvářet krátké prezentace, využívat mapy, obrázky</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště ▪ škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace ▪ dopravní výchova, teorie i praxe – dopravní hřiště, bezpečné chování cyklisty a chodce ▪ obec (město), místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť ▪ okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany ▪ regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod ▪ naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR ▪ Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování, placení v cizině, platební karty ▪ mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Čj-sloh: popis</p> <p>M: číselné vzdálenosti, mapy-čtvercová síť</p> <p>Tv: Turistika</p> <p>P2, P3, P5</p>
<p>LIDÉ KOLEM NÁS</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, ▪ soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Čj-sloh: Charakteristika, popis</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky ➤ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy ➤ rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy ➤ poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) ➤ dodržuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při práci s digitálními technologiemi ➤ vhodně se zapojí do elektronické komunikace ➤ odmítne rizikovou nebo nepříjemnou komunikaci v digitálním světě ➤ zná možná nebezpečí, která jsou spojená se vstupem do online prostředí ➤ pojmenuje rozdíly v komunikaci ve fyzickém a digitálním světě ➤ uvede, které údaje o sobě může zveřejnit a své tvrzení zdůvodní ➤ uvede, kde je možné požádat o pomoc v případě nebezpečí (rodič, učitel, metodik prevence, Linka bezpečí) ➤ v digitálním světě dodržuje pravidla slušného chování 	<p>pomoc nemocným, sociálně slabým</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, principy demokracie ▪ vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné ▪ finanční gramotnost – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky ▪ právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví ▪ kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura ▪ základní globální problémy - významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí 	<p>P2, P3, P4</p>
<p>LIDÉ A ČAS</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, 	<p>K1 – K5, K7</p>

<p><i>k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá archivů, knihoven, základní význam chráněných částí přírody</i> ➤ <i>rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků</i> ➤ <i>srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků</i> ➤ <i>objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů</i> ➤ <i>je seznámen s možností tvorby vlastní digitální kroniky nebo diáře</i> 	<p>režim dne, roční období</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny ▪ regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost ▪ báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj 	<p>Čj - literatura: Báje, mýty, pověsti, autoři těchto žánrů</p> <p>M: Časové údaje</p> <p>P5</p>
--	--	---

7.4.3 Přírodověda

4. ročník

<p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</i> ➤ <i>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</i> ➤ <i>prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</i> ➤ <i>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</i> ➤ <i>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek ▪ voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život ▪ nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam ▪ Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období ▪ rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob 	<p>K1 – K6, K7</p> <p>VV: Kresba souhvězdí</p> <p>Čj: čtení-Báje a pověsti</p> <p>P5</p>
---	--	--

<p><i>postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</i> ➤ <i>vyhledává informace s využitím internetu</i> 	<p>života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí ▪ rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva ▪ ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, chování v rizikových situacích, znalost integrovaného záchranného systému, postup v případě ohrožení 	
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života</i> ➤ <i>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození</i> ➤ <i>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</i> ➤ <i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</i> ➤ <i>vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</i> ➤ <i>předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek a zná rizika související s komunikací prostřednictvím</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince • péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena • návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií • osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Tv: Zdravý pohyb – udržování Kondice</p> <p>P5</p>

<p><i>elektronických médií – sociální sítě</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i> ➤ <i>rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</i> 	<p>nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, brutalita a jiné formy násilí v médiích</p> <ul style="list-style-type: none"> • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém 	
--	--	--

5. ročník

<p>ROZMANITOST PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka</i> ➤ <i>vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období</i> ➤ <i>zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí</i> ➤ <i>porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek ▪ voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život ▪ nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam ▪ Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období ▪ rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých 	<p>K1 – K6, K7</p> <p>M: Počítání jednotek – měření Veličin</p> <p>VV: Kresba. Malba</p> <p>Čj: čtení</p> <p>P5</p>
--	--	---

<p><i>organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat</i> ➤ <i>stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</i> ➤ <i>založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu</i> ➤ <i>vyhledává, sbírá a třídí informace pro přípravu referátů a vhodně je prezentuje</i> ➤ <i>pomocí digitálních technologií tvoří herbář</i> ➤ <i>seznáme se s významem domácí meteorostanice</i> ➤ <i>a jiných zařízení sledujících změny v přírodě</i> 	<p>nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí ▪ rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva ▪ ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy ▪ rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi 	
<p>ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života</i> ➤ <i>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození, význam rodiny</i> ➤ <i>účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob</i> ➤ <i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista</i> ➤ <i>předvede v modelových situacích osvojené</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince ▪ základy sexuální výchovy – rodina, partnerské vztahy, osobní vztahy • péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena • partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>K1 – K5</p> <p>Čj - literatura: média</p> <p>Tv: Zdravý pohyb-těl. Kondice</p> <p>P5, P6</p>

<p><i>jednoduché způsoby odmítání návykových látek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou</i> ➤ <i>ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc, uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví</i> ➤ <i>pojmenuje a zná zdravotní rizika při dlouhotrvajícím využívání digitálních technologií</i> ➤ <i>učí se využívat digitální zdroje</i> ➤ <i>uvede zdroj, kde informaci získal</i> ➤ <i>zná obsluhu a čtení dat z lékařského teploměru</i> 	<p>stránka vztahů, etická stránka sexuality</p> <ul style="list-style-type: none"> • návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií • osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích • přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém 	
--	--	--

7.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležetosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis a Výchova k občanství**. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor **Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen

uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor **Výchova k občanství** je realizován v předmětech **Občanská výchova**, v nichž se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a

globálních

- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- informace z historie i současného politického dění dokáže vyhledávat v digitálních médiích, roztřídit je, kriticky posoudit jejich pravdivost a případně ověřit z jiných zdrojů
- získané informace dokáže digitálně zpracovat formou textu, tabulek, grafů či jinak a sdílet je s ostatními, resp. digitálně odevzdat jako výsledek své práce
- je schopen vypracovat ucelený referát, zprávu na zadané téma, veškeré informace zhodnotit, doplnit audiovizuálními a fotografickými přílohami, doplnit zdroje informací a doložit jejich důvěryhodnost
- hotovou práci je schopen sdílet, elektronicky odeslat, na základě připomínek opravit a doplnit
- hotovou práci dokáže veřejně prezentovat za využití výpočetní techniky a audiovizuálních médií

7.5.1 Dějepis

Zpracoval: 2. st.: M. Šmíd

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
ČLOVĚK V DĚJINÁCH <ul style="list-style-type: none">➤ <i>uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků</i>➤ <i>uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</i>➤ <i>orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</i>	<ul style="list-style-type: none">▪ význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny▪ historický čas a prostor	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7 M – číselná osa Př – živočišné druhy P1, P2, P4, P5
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI <ul style="list-style-type: none">➤ <i>charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</i>➤ <i>objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</i>➤ <i>uvede příklady archeologických kultur na našem území</i>	<ul style="list-style-type: none">▪ člověk a lidská společnost v pravěku	Vv – jeskynní malby Z – orientace v ČR a Evropě P1, P2, P4, P5

<i>území</i>		
<p>NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</i> ➤ <i>uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</i> ➤ <i>demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</i> ➤ <i>porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz ▪ antické Řecko a Řím ▪ střední Evropa a její styky s antickým Středomořím 	<p>Vv + Čj – řecké a římské umění Z – Řecko, Itálie, Evropa</p> <p>P1, P2, P4, P5</p>

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států</i> ➤ <i>porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nový etnický obraz Evropy ▪ utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj ▪ islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7</p> <p>Ov – náboženství, multikulturalismus (islám, buddhismus, hinduismus)</p> <p>Čj + Vv – románské umění, gotické</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech</i> ➤ <i>vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám</i> ➤ <i>ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě ▪ křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy ▪ struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev ▪ kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost 	<p>umění, vladislavská gotika Z – orientace v Evropě Aj – historické reálie</p> <p>P2, P4</p>
<p>OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky</i> ➤ <i>vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život</i> ➤ <i>popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</i> ➤ <i>objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie</i> ➤ <i>objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky</i> ➤ <i>na příkladech evropských dějin konkretizuje</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou ▪ zámořské objevy a počátky dobývání světa ▪ český stát a velmoci v 15. - 18. století 	<p>Čj + Vv – renesance Z – orientace – mimoevropský svět</p> <p>P2, P4</p>

<p><i>absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus</i></p> <p>➤ <i>rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek</i></p>		
---	--	--

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>MODERNIZACE SPOLEČNOSTI</p> <p>➤ <i>vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti</i></p> <p>➤ <i>objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé</i></p> <p>➤ <i>porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů</i></p> <p>➤ <i>charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</i></p> <p>➤ <i>na vybraných příkladech demonstruje základní</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osvícenský absolutismus ▪ barokní kultura a osvícenství ▪ Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA ▪ industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka ▪ národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa ▪ revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů ▪ politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7</p> <p>Čj + Vv – baroko, klasicismus, realismus</p> <p>Čj – národní obrození</p> <p>Ov – formy státu a vlády, parlamentní uspořádání</p> <p>Z – orientace na mapě</p> <p>Přírodní vědy Př, M, F, Ch – vědecké poznání jako zdroj pokroku</p> <p>Aj – historické reálie</p> <p>P2, P4</p>

<p><i>politické proudy</i></p> <p>➤ <i>vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní rozrůzněnost doby ▪ konflikty mezi velmocemi, kolonialismus 	
---	---	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>MODERNÍ DOBA</p> <p>➤ <i>na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</i></p> <p>➤ <i>rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů</i></p> <p>➤ <i>charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu</i></p> <p>➤ <i>na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</i></p> <p>➤ <i>zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky ▪ nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy ▪ mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro ČSR a svět ▪ Trh, jeho fungování, příčiny krize, její důsledky a řešení, možnosti zmírnění dopadů ▪ druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7</p> <p>Čj + Vv – moderní umělecké směry</p> <p>Čj – umění v boji za lidská práva a sociální spravedlnost</p> <p>Aj – historické reálie</p> <p>P2, P3, P4</p> <p>Ov, M – Finanční gramotnost</p>

	války	
<p>ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků</i> ➤ <i>vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce</i> ➤ <i>posoudí postavení rozvojových zemí</i> ➤ <i>prokáže základní orientaci v problémech současného světa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření ▪ vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí) ▪ Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR ▪ rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět ▪ problémy současnosti ▪ věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava 	<p>Ov – problémy současného světa Z – politická mapa současného světa</p> <p>P2, P3, P4</p>

<p>ŽIVOT V ČASE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje cyklické a lineární vnímání času ➤ orientuje se v kalendáři – významné dny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ čas – cyklické a lineární vnímání času ▪ měření času ▪ historický vývoj kalendáře ▪ svátky v kalendáři 	<p>K3, K7 Př, Z, D P1, P2, P3</p>
--	---	---

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají ➤ kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí ➤ zhodnotí na příkladech a doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích ohrožení ➤ vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet, na příkladu vysvětlí rozdíl mezi úrokem placeným a přijatým, hledá možnosti, jak řešit deficit na straně příjmů a výdajů, uvede možnosti půjčení chybějících finančních prostředků ➤ uvede příklady různých způsobů hotovostního a bezhotovostního placení, posoudí výhody a rizika 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kulturní život - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia ▪ lidská setkání - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti ▪ hospodaření domácnosti – úspory, úrok, půjčky, úvěry, splátkový prodej, hotovostní a bezhotovostní platby, platební karty, výhody a rizika 	<p>K3, K5, K7</p> <p>P1, P2, P4, P6</p> <p>Matematika Internet</p>

<p><i>hotovostního a bezhotovostního placení v konkrétní situaci, na příkladech objasní přednosti a rizika používání platebních karet a rozdíly mezi debetní a kreditní platební kartou</i></p>		
<p>STÁT A PRÁVO</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozdlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</i> ➤ <i>rozdlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</i> ➤ <i>objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</i> ➤ <i>vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</i> ➤ <i>přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</i> ➤ <i>objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství</i> ➤ <i>provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu ▪ státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly ▪ principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev ▪ lidská práva - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace ▪ právní řád České republiky - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů ▪ protiprávní jednání - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní 	<p>K3, K5, K7</p>

<p><i>důsledky, uveďte příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušení</i> ➤ <i>rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uveďte příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</i> ➤ <i>rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uveďte jejich příklady</i> ➤ <i>diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</i> 	<p>postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ právo v každodenním životě - význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady 	<p>P1, P2,</p>
---	--	----------------

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</i> ➤ <i>objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vztahy mezi lidmi - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti ▪ banky a jejich služby – spoření, pojištění, produkty finančního trhu 	<p>K3, K5, K7</p> <p>P1, P2 Matematika Internet</p>

<p>➤ <i>zná funkci bank a jejich služby, na příkladech objasní možnosti úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít, dokáže porovnat nabídky finančních produktů</i></p>		
<p>ČLOVĚK JAKO JEDINEC</p> <p>➤ <i>objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</i></p> <p>➤ <i>posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</i></p> <p>➤ <i>rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</i></p> <p>➤ <i>popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podobnost a odlišnost lidí - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál ▪ vnitřní svět člověka - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí ▪ osobní rozvoj - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji 	<p>K3, K5, K7</p> <p>P1</p>

<p>ČLOVĚK VE STÁTĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>umí rozlišovat různé typy států a chápe rozdíly mezi nimi</i> ➤ <i>uvědomí si, co znamená být občanem České republiky</i> ➤ <i>dokáže vysvětlit, co znamená demokratické řízení státu</i> ➤ <i>respektuje, že nemá jen práva, ale musí plnit i povinnosti</i> ➤ <i>bude dodržovat právní normy, správně vyhodnocovat přestupky, kriminalitu, zejména dětí a mladistvých, šikanu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stát – jeho funkce, typy států podle formy vlády, způsobu vlády, právního uspořádání ▪ demokracie ▪ ústava ČR – funkce, obsah ▪ právní řád ČR – právo a morálka, orgány právní ochrany, druhy provinění, kriminalita 	<p>K3, K5, K7 P1, P2, P3 D, Z</p>
--	---	---

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede příklady</i> ➤ <i>dodržuje zásady hospodárnosti</i> ➤ <i>rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</i> ➤ <i>rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rodiče a děti – základní vztah rodiče – děti, postavení v rodině, role, sourozenecké vztahy, vztahy k prarodičům a dalším příbuzným, potřeba bezpečí ▪ proměna role dítěte v průběhu dospívání – vývojové fáze, závislost dítěte na rodičích, vliv vrstevníků, problémy ve vztahu k rodičům a jejich řešení, vytvoření vztahu dospělého dítěte ▪ přátelství, láska – vztahy mezi lidmi a jejich 	<p>K2, K3, K4, K5, K7</p>

<p><i>a služeb, uveďte příklady jejich součinnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu</i> ➤ <i>objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny</i> ➤ <i>na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH</i> ➤ <i>popíše vliv inflace na reálnou hodnotu peněz</i> 	<p>navazování, význam pro život, láska a sexualita</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ partnerské vztahy – milostný vztah, manželství, rizika, odpovědnost, důsledky ▪ manželství – sňatek, úloha rodiny, problémy manželství, nevěra, důvěra, výchova dětí, odpovědnost, vývojové etapy manželství, stáří 	<p>P1</p>
<p>MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uveďte příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</i> ➤ <i>uveďte některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajištění obrany státu a účasti v zahraničních misích</i> ➤ <i>uveďte příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</i> ➤ <i>uveďte některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</i> ➤ <i>objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uveďte příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ majetek, vlastnictví - formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví ▪ státní rozpočet, význam daní ▪ výroba, obchod, služby - jejich funkce a návaznost ▪ principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh; podstata fungování trhu; tvorba cen, DPH, inflace nejčastější právní formy podnikání ▪ korupce, korupční jednání, princip a dopad na ekonomiku státu 	<p>K3, K5, K7</p> <p>Matematika Internet</p> <p>P2</p>

<p><i>regionu</i></p> <p>➤ <i>uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajištění obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru</i></p>		
<p>ČLOVĚK A NÁBOŽENSTVÍ</p> <p>➤ <i>pochozí, co znamená náboženství, jaké byly příčiny vzniku, co pro člověka znamená víra v dnešní době</i></p> <p>➤ <i>zná nejvýznamnější světová náboženství a jejich základní filozofii</i></p> <p>➤ <i>respektuje svobodu náboženského vyznání a z toho vyplývající specifika životního stylu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ evropská integrace - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR ▪ mezinárodní spolupráce - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) ▪ globalizace - projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení 	<p>K3, K5, K7</p> <p>P3</p>

<p>RODINNÉ VZTAHY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>definiuje základní vztahy v rodině a rozlišuje role jejích členů po stránce sociální, intelektuální a emocionální</i> ➤ <i>chápe zákonitosti vývojových etap dospívání člověka a doprovázející změny vztahů</i> ➤ <i>rozpozná rizika vztahů s vrstevníky, působení skupin</i> ➤ <i>orientuje se v partnerských vztazích po stránce emocionální i rozumové, chápe jejich klady i rizika</i> ➤ <i>uvědomuje si význam rodiny, důležitost manželského svazku a odpovědnosti pro celý život při jeho uzavírání</i> ➤ <i>dovede formulovat vlastní názor na výchovu dětí na základě znalosti zákonitostí jejich vývoje</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vznik náboženství ▪ náboženská tolerance ▪ judaismus, křesťanství, islám, hinduismus, buddhismus 	<p>K2, K3, K5, K7 P1, P2, P3 D, Z</p>
--	--	---

7.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení

plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, **které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku**, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

7.6.1 Fyzika

Zpracovala 2. st.: L. Kulířová, J. Muráňová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor **fyzika** svým charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny

přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje tvorbu otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- vede k utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožující životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí
- učí žáky uvažovat o efektivním využívání zdrojů energie v praxi, včetně v budoucnosti využívat obnovitelných zdrojů energie

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, MFCh tabulek, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty.

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
LÁTKY A TĚLESA <ul style="list-style-type: none">➤ <i>změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa</i>➤ <i>uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí</i>➤ <i>předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty</i>➤ <i>určí hustotu tělesa, nalezne hodnotu hustoty v tabulkách, určí hmotnost tělesa při znalosti hustoty a objemu</i>	<ul style="list-style-type: none">▪ měřené veličiny - délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas▪ skupenství látek - souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze▪ hustota látek – význam, vztah mezi hmotností a objemem	K1, K2, K3, K4, K6, K7 Ch 8, Př 9 – struktura látek, atomy M 6, Z 6 – převody jednotek délky, hmotnosti, objemu, času, vzdálenosti

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
POHYB TĚLES, SÍLY <ul style="list-style-type: none">➤ <i>rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu</i>➤ <i>využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh</i>	<ul style="list-style-type: none">▪ pohyby těles - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý, posuvný a otáčivý, klid a pohyb▪ gravitační pole a gravitační síla - přímá	K1, K2, K3, K4, K6, K7 Ch 8, Př 9 – struktura látek, atomy M 6, Z 6 – převody jednotek délky,

<p><i>vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles, průměrná rychlost</i></p> <p>➤ <i>určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici</i></p>	<p>úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tlaková síla a tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí ▪ třecí síla - smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi ▪ výslednice dvou sil stejných a opačných směrů 	<p>hmotnosti, objemu, čas, vzdálenosti</p>
<p>MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN</p> <p>➤ <i>využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pascalův zákon - hydraulická zařízení ▪ hydrostatický a atmosférický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře ▪ Archimédův zákon - vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách 	

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ENERGIE</p> <p>➤ <i>využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ formy energie - pohybová a polohová energie; vnitřní energie ▪ přeměny skupenství - tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny 	<p>K1, K2, K3, K4, K6, K7</p> <p>Ch 8, Z 9 – energie, výroba elektrické energie, ochrana životního prostředí</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obnovitelné formy energie 	<p>M 7 – procenta – účinnost</p> <p>M 8 – vyjádření neznámé ze vzorce</p> <p>P5</p>
<p>ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu</i> ➤ <i>změří elektrický proud a napětí</i> ➤ <i>rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ elektrický obvod - zdroj napětí, spotřebič, spínač ▪ elektrické pole - elektrická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; 	<p>Př 5, Ch 8 – el. obvod, elektrolyza</p>

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozliší stejnosměrný proud od střídavého</i> ➤ <i>rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností</i> ➤ <i>využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní</i> ➤ <i>využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ elektrické a magnetické pole - elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními, výroba elektrické energie, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením 	<p>K1, K2, K3, K4, K6</p> <p>Ch 9, Z 9, Př 4, 5 – energetické zdroje</p> <p>M 7 – procenta</p> <p>M 8 – vyjádření neznámé ze vzorce</p> <p>Př 8, 9 – oko, vady, lom světla</p> <p>Z 6 – sluneční soustava</p>

<p>➤ <i>rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti světla - zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem 	<p>P5</p>
<p>ZVUKOVÉ DĚJE</p> <p>➤ <i>rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku</i></p> <p>➤ <i>posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti zvuku - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu 	<p>Člověk a zdraví – hluk a jeho vliv na člověka, ochrana před ním</p> <p>K7</p>
<p>VESMÍR</p> <p>➤ <i>objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sluneční soustava - její hlavní složky; měsíční fáze 	<p>Z 6, Př 6, 9 – horniny</p> <p>K7</p>

7.6.2 Chemie

Zpracoval: 2. st.: Y. Smíšková

Charakteristika vzdělávací oblasti.

Předmět chemie svým charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě.

Výuka je zaměřena především na tyto klíčové kompetence – k řešení problémů, komunikativní, sociální a pracovní. Z průřezových témat se v chemii realizují témata enviromentální výchovy.

Předmět chemie poskytuje i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá žákům lépe se orientovat v běžném životě. Významné je, že při studiu chemie si žáci poznávacími metodami osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně a objektivně pozorovat, experimentovat a měřit, ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi a z výsledků vyvozovat závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi a rozpoznat ty, které mají vliv na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku. Vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Při laboratorních cvičeních žáci využívají moderní digitální metody pro získávání dat i jejich zpracování. Pro teoretickou rovinu výuky vyhledávají informace a vytvářejí vlastní prezentace.

Ve vzdělávacím oboru chemie žáci postupně poznávají souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, lidské činnosti i zásahů člověka do přírody. Učí se odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

2. stupeň

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Uvede příklady chemických dějů a objasní, čím se chemie zabývá ➤ určí společné a rozdílné vlastnosti látek ➤ rozliší fyzikální tělesa a látky ➤ pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek. ▪ zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě ▪ nebezpečné látky a přípravky - varovné značky a jejich význam ▪ zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě 	<p>K1, K4, K6</p> <p>Fyzika 7. roč. Fyzika 8. roč. Přírodopis 8. roč. Výchova ke zdraví 9. roč.</p>
<p>SMĚSI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje směsi a chemické látky ➤ vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení ➤ vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek ➤ navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi ➤ rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ směsi - různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, plošného obsahu a míchání pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace) ▪ voda - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody 	<p>K3, K5, K7</p> <p>Matematika 7. roč. Zeměpis Výchova ke zdraví 9. roč. Přírodopis 9. roč.</p> <p>P5</p>

<p><i>výskytu a použití</i></p> <p>➤ <i>uvede příklady znečištění vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vzduch - složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva 	
<p>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY</p> <p>➤ <i>používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech</i></p> <p>➤ <i>rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech</i></p> <p>➤ <i>orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony ▪ prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo ▪ chemické sloučeniny - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin 	<p>K1, K5</p> <p>Fyzika 6. roč. Fyzika 8. roč.</p>
<p>CHEMICKÉ REAKCE</p> <p>➤ <i>rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání</i></p> <p>➤ <i>přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chemické reakce - zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost ▪ klasifikace chemických reakcí - slučování, rozklad, neutralizace 	<p>K2, K7</p> <p>Přírodopis 8. roč. Matematika 7. roč. Výchova ke zdraví 9. roč.</p>

<p>➤ <i>zapiše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce</i></p>		
<p>ANORGANICKE SLOUČENINY</p> <p>➤ <i>porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, nekyslíkatých solí, kyselin, hydroxidů a kyslíkatých solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</i></p> <p>➤ <i>vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet</i></p> <p>➤ <i>orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů ▪ halogenidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů ▪ kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů ▪ soli nekyslíkaté a kyslíkaté - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů ▪ průmyslová hnojiva ▪ tepelně zpracované materiály – cement, vápno, sádra, keramika 	<p>K3, K6</p> <p>Přírodopis 9. roč. Zeměpis 6. roč. Zeměpis 9. roč.</p>

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>CHEMICKÉ REAKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí využívání redoxních reakcí ➤ Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu ➤ Vysvětlí průmyslovou výrobu železa ➤ objasní příčiny koroze a prevenci koroze ➤ Vysvětlí průmyslové využití elektrolýzy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Klasifikace chemických reakcí – reakce exotermní a endotermní ▪ Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza ▪ Klasifikace redoxních reakcí ▪ Chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou 	<p>K2</p> <p>Fyzika 9. roč.</p>
<p>ORGANICKÉ SLOUČENINY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady ➤ produktů průmyslového zpracování ropy ➤ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ➤ rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ➤ orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva ▪ uhlovodíky - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků ▪ deriváty uhlovodíků - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin ▪ přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů 	<p>K2</p> <p>Přírodopis 9. roč. Zeměpis 7. roč. Výchova ke zdraví 9. roč. Přírodopis 8. roč.</p>

<p><i>zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu</i> ➤ <i>uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů</i> 	<p>v lidském těle</p>	
<p>CHEMIE A SPOLEČNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi</i> ➤ <i>aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe</i> ➤ <i>orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze ▪ průmyslová hnojiva ▪ plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace ▪ detergenty a pesticidy, insekticidy, vliv na životní prostředí ▪ hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti ▪ mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek ▪ léčiva a návykové látky 	<p>K1, K6, K7</p> <p>Přírodopis 9. roč. Zeměpis Výchova ke zdraví 9. roč. Přírodopis 8. roč.</p>

7.6.3 Přírodopis

Zpracoval: 2. st.: Y. Smíšková

Přírodopis: charakteristika vzdělávací oblasti.

Předmět přírodopis poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav včetně člověka.

Výuka je zaměřena především na tyto klíčové kompetence – řešení problémů, komunikativní, občanské a digitální. Z průřezových témat se v přírodopise realizují témata environmentální výchovy.

Charakter výuky umožňuje žákům porozumět přírodním procesům a uvědomovat si užitečnost přírodovědných poznatků. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních jevů, souvislosti či vztahy mezi nimi, rozpoznat ty, které mají vliv na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, klást si otázky a hledat na ně odpovědi.

Při laboratorních cvičeních žáci využívají moderní digitální metody pro získávání dat i jejich zpracování. Pro teoretickou rovinu výuky vyhledávají informace a vytvářejí vlastní prezentace.

Ve vzdělávacím oboru přírodopis žáci postupně získávají poznatky o podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou umožňuje i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, uvědomování si důležitosti šetrného chování k ekosystémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí, včetně rozpoznání možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, lidské činnosti i zásahů člověka do přírody.

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>OBEČNÁ BIOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí vznik Země, popíše stavbu Země ➤ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů ➤ popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel ➤ rozpozná, porovná a objasní funkci základních organel, orgánů, orgánových soustav rostlin i živočichů ➤ vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování ➤ třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek ➤ uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života, fotosyntéza ▪ základní struktura života - buňky, organely, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné ▪ význam a zásady třídění organismů ▪ viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití 	<p>K1, K5</p> <p>Výchova ke zdraví 8. roč.</p>
<p>BIOLOGIE HUB</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy ▪ houby s plodnicemi - stavba, výskyt, význam, 	<p>K2</p> <p>Výchova ke zdraví 8. roč.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích ➤ objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků 	<p>zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ lišejníky - stavba, symbióza, výskyt a význam 	
<p>BIOLOGIE JEDNOBUNĚČNÝCH ROSTLIN A NIŽŠÍCH ROSTLIN</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla řas jednobuněčných a řas mnohobuněčných 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas jednobuněčných a mnohobuněčných 	K1
<p>BIOLOGIE BEZOBRATLÝCH ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných prvků a bezobratlých živočichů, vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny bezobratlých živočichů, určuje vybrané bezobratlé živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ➤ odvodí na základě pozorování základní životní projevy živočichů, na příkladech objasní jejich přizpůsobení danému prostředí ➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, organely, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování ▪ Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) ▪ Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, 	K2 Výchova ke zdraví Zeměpis

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ➤ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy mnohobuněčné, rozmnožování ▪ vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) ▪ rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost 	<p>K1, K5</p> <p>Zeměpis</p> <p>Výchova ke zdraví 8. roč.</p> <p>Dějepis 6. roč.</p>
<p>BIOLOGIE ROSTLIN</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům ➤ porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku ➤ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) ▪ fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování ▪ systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj 	<p>K3, K5, K7</p> <p>Člověk a svět práce</p> <p>Zeměpis</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů</i> ➤ <i>odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí</i> 	<p>a využití hospodářsky významných zástupců</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ význam rostlin a jejich ochrana 	
--	---	--

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>BIOLOGIE ČLOVĚKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>objasní projevy chování živočichů</i> ➤ <i>orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka</i> ➤ <i>objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří</i> ➤ <i>určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy</i> ➤ <i>rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života</i> ➤ <i>aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ etologie ▪ fylogeneze člověka – původ a vývoj člověka ▪ ontogeneze člověka – rozmnožování člověka, ▪ anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti ▪ nemoci, úrazy a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie ▪ životní styl - pozitivní a negativní dopad 	<p>K1, K2, K6, K7</p> <p>Zeměpis 6. roč.</p> <p>Výchova ke zdraví 9. roč.</p> <p>Fyzika 9. roč.</p> <p>Chemie 9. roč.</p> <p>Dějepis</p> <p>Výchova k občanství 8. roč.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti</i> ➤ <i>objasní podstatu a význam genetiky</i> 	<p>prostředí a životního stylu na zdraví člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy genetiky- podstata dědičnosti, přenos dědičných informací, gen, křížení 	
--	---	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>NEŽIVÁ PŘÍRODA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života</i> ➤ <i>rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</i> ➤ <i>rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</i> ➤ <i>porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě</i> ➤ <i>rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků</i> ➤ <i>uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a přírodními jevy, jejich doprovodné jevy, dopad a</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Země - vznik a stavba Země ▪ nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie ▪ vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky ▪ půdy - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace ▪ vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí ▪ geologický vývoj a stavba území ČR - Český masiv, Karpaty 	<p>Fyzika 7, 9. roč. Dějepis 6. roč. Zeměpis Chemie 8. roč.</p>

<p><i>ochranu před nimi.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podnebí a počasí ve vztahu k životu – voda a atmosféra, význam pro život, jejich znečišťování a ochrana, klimatické změny ▪ mimořádné události způsobené přírodními jevy, jejich příčiny, přírodní katastrofy u nás a ve světě, ochrana 	
<p>ZÁKLADY EKOLOGIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</i> ➤ <i>rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</i> ➤ <i>vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</i> ➤ <i>uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému ▪ ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	<p>Výchova k občanství 8. roč. Zeměpis Výchova ke zdraví 9. roč. Chemie 8, 9. roč.</p> <p>P5, K7</p>
<p>PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>aplikuje praktické metody poznávání přírody</i> ➤ <i>dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů ▪ významní biologové a jejich objevy 	<p>K1, K3, K7</p> <p>Dějepis 6. roč.</p>

7.6.4 Zeměpis

Zpracoval: 2. st.: J. Míková

Charakteristika vzdělávací oblasti Zeměpis

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování a měření)
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech
- posuzování důležitosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody, a biomasy

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ ➤ <i>zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy</i> ➤ <i>prokáže na konkrétních příkladech tvar planety</i>	<ul style="list-style-type: none">▪ Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	K1 – K5, K7 Fyzika – 7, 9 r Vlastivěda – 4 r Přírodopis – 6, 9 r

<p><i>Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</i> ➤ <i>porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ krajinná sféra - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry ▪ system přírodní sféry na planetární úrovni - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně 	<p>P – 5</p>
<p>GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů</i> ➤ <i>používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii</i> ➤ <i>přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikační geografický a kartografický jazyk - vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: síť, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat ▪ geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map 	<p>Vlastivěda – 4, 5 r Matematika – 7 r Fyzika – 6 r K7</p>

	vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
<p>REGIONY SVĚTA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa ➤ lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny ➤ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ světadíly, oceány, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) 	<p>Dějepis – 6, 7, 8, 9 r</p> <p>P – 4</p> <p>K7</p>
<p>TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu ➤ aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny, uplatňuje v praxi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu ▪ ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření, chování a jednání při 	<p>K6, K7</p> <p>Fyzika – 9 r</p> <p>Přírodopis – 8 r</p> <p>Chemie – 9 r</p> <p>Rodinná výchova – 9 r</p>

<i>zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajine, uplatňuje v modelových situáciach zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</i>	nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	P – 5
--	---	-------

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>REGIONY SVĚTA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</i> ➤ <i>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</i> ➤ <i>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ světadíly, oceány, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Dějepis – 6, 7, 8, 9 r</p> <p>Český jazyk – 5, 6, 7 r</p> <p>Vlastivěda – 5 r</p> <p>P – 3</p>

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
------------------------	-------	----------

<p>REGIONY SVĚTA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</i> ➤ <i>lokalizuje na mapách světadily, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</i> ➤ <i>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ světadily, oceány, makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Dějepis – 6, 7, 8, 9 r</p> <p>Český jazyk – 5, 6, 7 r</p> <p>Vlastivěda – 5 r</p> <p>P – 3</p>
<p>ČESKÁ REPUBLIKA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy</i> ➤ <i>hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům</i> ➤ <i>hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ místní region - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) ▪ Česká republika - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Vlastivěda – 4, 5 r</p> <p>Občanská výchova – 8, 9 r</p> <p>P – 3</p>

<p><i>v evropském a světovém kontextu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</i> ➤ <i>uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</i> 	<p>sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu 	
<p>TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>ovládá základy topografie a orientace v terénu</i> ➤ <i>aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</i> ➤ <i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační body, jevy, pomůcky a přístroje ▪ ochrana člověka při ohrožení zdraví a života - živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích 	<p>K6, K7</p> <p>Vlastivěda – 4 r</p> <p>Přírodopis – 8 r</p> <p>Chemie – 8, 9 r</p>

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Dějepis – 6, 7, 8, 9 r</p>

<p><i>pohyby a dynamiku růstu a pohybů</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</i> ➤ <i>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</i> ➤ <i>porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace ▪ světové hospodářství - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně ▪ regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států 	<p>Občanská výchova – projekt 7, 8 r Český jazyk – 5, 6, 7 r</p> <p>P - 2, 3, 4</p>
--	---	---

<p>ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin</i> ➤ <i>uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</i> ➤ <i>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ krajina - přírodní a společenské prostředí, typy krajin ▪ vztah příroda a společnost - trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva 	<p>Přírodopis – 6 a 9 r Přírodověda – 4 a 5 r Prvouka – 3 r Chemie – 8, 9 r Fyzika – 9 r K7 P – 5</p>
--	---	---

7.7 Umění a kultura

7.7.1 Hudební výchova

Zpracoval: 1. st.: H. Šmídová

2. st.: J. Bendová

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se

tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárnění hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Žáci jsou seznámeni s možnostmi návody a postupy užívání digitálních technologií v hudbě i dílčích hudebních činnostech. Žákům je nabídnuta možnost samostatně volit vhodné digitální hudební nástroje, aplikace či programy při reprodukci, produkci i vlastním experimentování a hudební tvorbě individuální i skupinové. Žáci tak mohou vnímat sama sebe v roli posluchače i interpreta.

Žáci jsou vedeni y k respektování autorství a autorských práv u vytvořených digitálních hudebních i zvukových projektů a k etickému jednání při interakci s těmito projekty v digitálním prostředí uváděním příkladů z hudební produkce a showbizny i běžného života hudebního konzumenta.

1. stupeň

1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i> ➤ <i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i> ➤ <i>využívá jednoduché hudební nástroje Orffova instrumentáře k doprovodné hře</i> ➤ <i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje kontrasty hudby: vysoko-nízko, slabě-silně, pomalu-rychle</i> ➤ <i>rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i> 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti, správné držení těla, správná artikulace, hlasová hygiena, sjednocování hlasového rozsahu, ▪ hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 ▪ intonace – diatonické postupy 1. – 5. stupně, tónický trojzvuk, reprodukce několika tónových motivů – hra na ozvěnu, hudební hry (otázka – odpověď) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře ▪ rytmizace a melodizace - hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), písňová forma (a – b) <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K7</p> <p>Čj – rozvoj slovní zásoby, vyjadřovacích schopností</p> <p>Prv – obsah písní – získávání poznatků z rozličných oblastí života, pracovní profesí</p> <p>Pv – rozvoj motoriky, koordinace pohybů</p> <p>Vv – vnímání hudby všemi smysly, písničky s omalovánkou</p> <p>Tv – orientace v prostoru, pohybové reakce na hudbu, taneční hry, lidové tance, pohybové improvizace</p>

	<p>se zpěvem, jednoduché lidové tance</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků ▪ orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kvality tónů - délka, síla, barva, výška ▪ hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, rytmické, dynamické změny v hudebním proudu ▪ interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba) 	
--	--	--

2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>➤ <i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</i></p>	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K6</p> <p>Čj – artikulace, hlasová hygiena,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uplatňuje správné držení těla při různých hudebních činnostech jako předpoklad správného dýchání</i> ➤ <i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, na základě svých dispozic improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i> ➤ <i>využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře rytmické i melodické</i> ➤ <i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i> ➤ <i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i> ➤ <i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje</i> 	<p>(dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, rytmická deklamace říkadél ▪ dvojhlas a vícehlas - kánon, lidový dvojhlas apod. ▪ intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových tóninách (5., 3. a 1. stupeň, volné nástupy 1. a 5. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře ▪ rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), písňová forma (a - b) ▪ grafický záznam melodie - rytmické schéma jednoduché skladby (její části - motivu, tématu apod.) 	<p>práce s obecně užívanými pojmy, rozvoj slovní zásoby, práce s textem</p> <p>Prv – obsah písní – získávání poznatků z rozličných oblastí života, pracovních profesí, rozmanitosti přírody</p> <p>Pv – rozvoj motoriky, manipulace s předměty, koordinace pohybů</p> <p>Vv – vnímání hudby všemi smysly</p> <p>Tv – orientace v prostoru, vyjádření hudby pohybem, pohybové improvizace</p>
--	--	--

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby**
- dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** - délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** - souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební formy - malá písňová forma ▪ interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba), pohybové vyjádření charakteru hudby (jak to cítím) 	
--	--	--

3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i jednoduchém dvojhlasu, kánonu</i> ➤ <i>zvládá základy správného tvoření hlasu, dechu, artikulace a správného držení těla</i> ➤ <i>rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem</i> ➤ <i>jedná přirozeně v různých hudebních hrách, přijímá pravidla a vstupuje do jednoduchých rolí</i> ➤ <i>využívá dostupné rytmické i melodické nástroje k doprovodné hře</i> ➤ <i>reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</i> ➤ <i>rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</i> ➤ <i>rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební</i> 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu ▪ hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu, rytmická deklamace říkadel ▪ dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. ▪ intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3. a 1. stupeň, volné nástupy 3. stupně v dur apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.) ▪ grafický záznam vokální hudby - čtení 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7</p> <p>Čj – artikulace, hlasová hygiena, práce s obecně užívanými pojmy, rozvoj slovní zásoby, práce s textem, rozvoj verbální a neverbální komunikace, vyjádření pocitů z poslouchané hudby</p> <p>Aj – obsah písní - rozšiřování slovní zásoby</p> <p>Prv – obsah písní – získávání poznatků z rozličných oblastí života, péče o zdraví, lidé kolem nás, povolání, vztahy mezi lidmi</p> <p>Pv – rozvoj motoriky, manipulace s předměty, koordinace pohybů</p>

<p><i>nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</i></p> <p>➤ <i>rozpoznává a pojmenovává prvky hudební abecedy, chápe roli posluchače</i></p> <p>➤ <i>aktivně vyhledává informace o oblíbeném interpretovi</i></p>	<p>rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce</p> <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře ▪ rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), písňová forma (a - b) ▪ grafický záznam melodie - rytmické schéma jednoduché skladby (její části - motivku, tématu apod.) <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance ▪ pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima 	<p>Vv – výtvarné vyjádření hudby</p> <p>Tv – orientace v prostoru, vyjádření hudby pohybem, pohybové improvizace</p>
--	---	--

	<p>a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kvality tónů - délka, síla, barva, výška ▪ vztahy mezi tóny - souzvuk, akord ▪ hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu ▪ hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj ▪ hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. ▪ hudební formy - malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace ▪ interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková), pohybové vyjádření emocionálního zážitku z hudby, verbální i neverbální komunikace 	
--	--	--

4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti</i> ➤ <i>orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje, ovládá základní notaci</i> ➤ <i>rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby a realizuje své rytmické cítění v různých pohybových hrách</i> ➤ <i>vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace</i> ➤ <i>dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých</i> ➤ <i>spolupracuje ve skupině na ztvárnění hudební situace, prezentuje ji před spolužáky, sleduje prezentace ostatních</i> ➤ <i>pojmenovává prvky hudebního vyjádření, porovnává je, užívá a kombinuje při vlastních tvůrčích činnostech a hře na dostupné hudební nástroje Orffova instrumentáře</i> 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu ▪ hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu ▪ dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. ▪ intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3. a 1. stupeň, volné nástupy 8. a spodního 5. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.) ▪ grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7</p> <p>Čj – artikulace, hlasová hygiena, práce s obecně užívanými pojmy, rozvoj slovní zásoby, práce s textem, rozvoj verbální a neverbální komunikace, formulace myšlenky, názoru</p> <p>Aj – obsah písní – rozvoj slovní zásoby, stimulace k jazykovému vzdělávání</p> <p>Př – poznatky z jiných oblastí vzdělávání, péče o zdraví, tvořivé činnosti vedoucí k poznávání rozmanitosti přírody, krajina kolem nás, lidé a čas</p> <p>VI – základ pro práci s informacemi, naše vlast, svátky a památné dny, místo, kde žijeme, lidé kolem nás</p> <p>Pv – rozvoj motoriky, manipulace s předměty, koordinace pohybů, informace o materiálech – dřevo, kůže, bambus...</p>

<p>➤ <i>používá internet k vyhledávání informací</i></p>	<p>instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), písňová forma (a-b, a-b-a), rytmizace a melodizace textů v dur ▪ grafický záznam melodie - rytmické schéma jednoduché skladby (její části - motivku, tématu apod.), záznam melodie a její reprodukce <p><i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ taktování, pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance ▪ pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků ▪ orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <p><i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i></p>	<p>Vv – výtvarné vyjádření hudby Tv – orientace v prostoru, vyjádření hudby pohybem, taneční hry, lidové tance, pohybové improvizace</p>
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvality tónů - délka, síla, barva, výška ▪ vztahy mezi tóny - souzvuk, akord ▪ hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu ▪ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj ▪ hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. ▪ hudební formy - malá písňová forma dvoudílná a trojdílná, rondo ▪ interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková), vyjádření charakteru poslouchané hudby a emocionálního zážitku pohybem 	
--	--	--

5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
------------------------	-------	----------

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě, využívá získané pěvecké dovednosti při zpěvu v durových i mollových tóninách</i> ➤ <i>orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</i> ➤ <i>využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</i> ➤ <i>rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby</i> ➤ <i>vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a podle svých individuálních dispozic provádí elementární hudební improvizace</i> ➤ <i>rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny, umí na tyto změny reagovat pohybem, dokáže zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i> ➤ <i>ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace, užívá a</i> 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu ▪ hudební rytmus - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu ▪ dvojhlas a vícehlas - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod. ▪ intonace, vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3. a 1. stupeň, volné nástupy 8. a spodního 5. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.) ▪ grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. 	<p>K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7</p> <p>Čj – artikulace, hlasová hygiena, práce s obecně užívanými pojmy, rozvoj slovní zásoby, práce s textem, rozvoj verbální i neverbální komunikace, formulace myšlenky, názoru – krátký mluvený projev</p> <p>Aj – obsah písní – rozvoj slovní zásoby, stimulace k jazykovému vzdělávání</p> <p>Př – poznatky z jiných oblastí vzdělávání, lidé kolem nás; místo, kde žijeme</p> <p>VI – základ pro práci s informacemi; stimulace ke vzdělávání v oboru historie, zeměpis</p> <p>Pv – rozvoj motoriky, manipulace s předměty, koordinace pohybů, informace o materiálech, výroba hudebních nástrojů</p> <p>Vv – výtvarné vyjádření hudby</p> <p>Tv – orientace v prostoru, vyjádření hudby pohybem, pohybové improvizace</p>
--	--	---

kombinuje prvky hudebního vyjádření

- *porovnává různé interpretace hudebně-pohybového vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace*
- *získává, třídí a ukládá data pro přípravu prezentací hudebních skladatelů, různých hudebních forem a žánrů atd.*
- *využívání různých způsobů hudebních záznamů a umí je sdílet*

- **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednoduchá písňová forma (a - b)
- **grafický záznam melodie** - rytmické schéma jednoduché skladby (její části - motivku, tématu apod.), záznam melodie a její reprodukce

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** - délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** - souzvuk, akord

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu ▪ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj ▪ hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. ▪ hudební formy - malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace (princip) ▪ interpretace hudby - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková), vyjádření charakteru poslouchané hudby a emocionálního zážitku z ní pohybem (hudební výraz) 	
--	--	--

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
------------------------	-------	----------

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, tyto aktivity zaznamenává za pomoci dostupných digitálních technologií</i> ➤ <i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i> ➤ <i>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i> ➤ <i>orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky celku</i> ➤ <i>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</i> 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách ▪ rozvoj hudebního sluchu a hudební představitosti - reprodukce tónů, reflexe vokálního projevu, vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje - představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální ▪ tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění ▪ pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pantomima, 	<p>K1 – K5, K</p> <p>Tv – orientace v prostoru, pohyb Č – dramatizace písně, pantomima D – slohové a stylové zařazení Vv – slohové a stylové zařazení, ilustrace písně Ov – kulturní tradice a zvyky</p>
---	--	--

	<p>improvizace</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <p><i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební dílo a její autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi ▪ hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům ▪ interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí <p><i>VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební záznam - zaznamenaná hudební aktivitu spolužáků (zpěv, hra, pohybový doprovod, tanec) na mobilní zařízení či na dostupné zařízení ve třídě a uloží ji ve vhodném formátu (např. WAV, MP3, FLAC) 	
--	---	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách, tyto aktivity zaznamenává za pomoci dostupných digitálních technologií, dané umí prezentovat</i> ➤ <i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i> ➤ <i>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody</i> ➤ <i>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vospěllosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i> ➤ <i>orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</i> ➤ <i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období</i> ➤ <i>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy</i> 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, ▪ intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách, ▪ hudební rytmus - odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu ▪ rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - reprodukce tónů, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písňe pomocí notového (grafického) záznamu ▪ reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na hudební nástroje hra a tvorba doprovodu s využitím nástrojů Orffova 	<p>K1 – K5, K7</p> <p>Č – písňové texty, dramatizace písňe Č, D, Vv – skladba v souvislosti s jinými nehudebními díly Ov – vytváření vlastních soudů a preferencí Tv – pohybový rozvoj</p>

<p><i>umění</i></p> <p>➤ <i>v digitálním prostředí vyhledá multimediální umělecký projekt, popíše jeho hudební složku</i></p>	<p>instrumentáře</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje - představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální ▪ tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy <p><i>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybový doprovod znějící hudby -, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění ▪ pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - tempové, dynamické rytmicko-metrické, harmonické ▪ orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <p><i>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - postihování hudebně výrazových prostředků a jejich význam pro pochopení hudebního díla ▪ hudební dílo a její autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními 	
---	--	--

	<p>díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům ▪ interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí <p><i>VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební záznam - zaznamenaná hudební aktivitu spolužáků (zpěv, hra, pohybový doprovod, tanec) na mobilní zařízení či na dostupné zařízení ve třídě a uloží ji ve vhodném formátu (např. WAV, MP3, FLAC), zaznamenanou aktivitu použije, např. jako součást prezentace skupinové práce v projektu ▪ interpretace hudby v hudební složce multimediálního projektu – film, videoklip – hudba hraná na klasické nástroje – elektroakustická, symfonická hudba a hudba elektronická – porovnání výrazu, hudební barvy, 	
--	--	--

	filmová hudba (např. Dobytí ráje, Titanic, Harry Potter)	
--	--	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</i> ➤ <i>tyto aktivity umí zaznamenat pomocí digitálních technologií, dané umí s jejich pomocí prezentovat</i> ➤ <i>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého</i> ➤ <i>reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</i> ➤ <i>orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje</i> 	<p>VOKÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách ▪ intonace a vokální improvizace - diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem ▪ hudební rytmus - odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu ▪ orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie 	<p>K1 – K6, K7</p> <p>Tv – orientace v prostoru, rozvoj pohybových dovedností, pohybové hry</p> <p>Č – skladba v kontextu s nehudebními díly, inspirace h. skladatele literaturou</p> <p>D – skladba a skladatel v historickém kontextu</p> <p>Z – různorodost hudby kontinentů a národů</p> <p>Ov – kulturní tradice a vytváření vlastního názoru na dílo</p> <p>Vv – vzájemná inspirace hudebníků a malířů</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</i> ➤ <i>orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku</i> ➤ <i>zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami</i> ➤ <i>vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění</i> ➤ <i>umí vybrat jednoduchý rytmický i rytmicko-melodický doprovod</i> ➤ <i>vlastní zvukové objevy a experimenty v dostupné aplikaci (WebAudio Drum Machine, Chrome Music Lab aj.),</i> ➤ <i>volba vhodného hudebního nástroje (Orffův instrumentář, boomwackers, kytara, keyboard, MIDI klávesy aj.) či dostupné aplikace nebo hudebního</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí notového (grafického) záznamu ▪ reflexe vokálního projevu - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) <p>INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hra na hudební nástroje - nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) ▪ záznam hudby - noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby ▪ vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje - představy rytmické, melodické, 	<p>P4</p>
---	--	-----------

<p><i>programu a pořízení záznamu na dostupné médium prostřednictvím nahrávacího zařízení, mobilního telefonu či vhodné aplikace nebo hudebního programu</i></p> <p>➤ <i>legální a nelegální stahování hudby – ochrana autorských práv – copyright,</i></p> <p>➤ <i>vhodné a nevhodné využití hudby – hudba v reklamě, využití hudby v počítačových hrách (hudba původní a převzatá)</i></p>	<p>tempové, dynamické, formální</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy <p>HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění ▪ pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pantomima, improvizace ▪ pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - tempové, dynamické rytmicko-metrické, harmonické ▪ orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách <p>POSLECHOVÉ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby - postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla 	
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hudební dílo a její autor - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) ▪ hudební styly a žánry - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům ▪ interpretace znějící hudby - slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí <p><i>VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ vyhledává v digitálním prostředí originální díla, která se citují nebo byla východiskem pro multimediální projekty (např. divadelní hra, literární či výtvarné dílo), zachovává bezpečnost a ochranu osobních údajů a soukromí včetně respektování autorských práv 	
--	--	--

7.7.2 Výtvarná výchova

Zpracoval: 1. st.: K. Vlčková

2. st.: K. Koudelková

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Orientace žáka v historických obdobích, výtvarných směrech, seznámení s nejdůležitějšími díly a autory rozvíjí estetické cítění a nabízí další osobnostní rozvoj žáka. Práce s moderními technologiemi nahrazuje dřívější práci s publikacemi.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě
- využití internetu, vyhledávání informací, virtuální prohlídky a návštěvy galerií rozvíjející digitální kompetence žáka.

1. stupeň

1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozpoznává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) ➤ v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti ➤ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality ▪ uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, 	<p>K3, K4, K6, K5, K2, K1, K7</p> <p>Prv - roční období, lidové tradice ČJ - literární výchova, ilustrace M - geometrické tvary HV - ilustrace k písním</p>

	<p>nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba ▪ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování ▪ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky 	
--	--	--

2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)</i> ➤ <i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty</i> ➤ <i>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly</i> ➤ <i>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně</i> 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury ▪ uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení 	<p>K3, K4, K6, K5, K2, K1</p> <p>Prv - roční období, lidové tradice ČJ - literární výchova, ilustrace M - geometrické tvary HV - ilustrace k písním</p>

<p><i>obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i></p> <p>➤ <i>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření</i></p>	<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru ▪ typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství ▪ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje ▪ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) 	
--	--	--

3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</i> ➤ <i>v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</i> ➤ <i>vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky</i> ➤ <i>interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností</i> ➤ <i>na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i> ➤ <i>vyhledá informace o ilustrátorovi dětských knih</i> 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast) ▪ uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ▪ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru ▪ typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika ▪ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - 	<p>K3, K4, K6, K5, K2, K1, K7</p> <p>Prv - roční období, lidové tradice ČJ - literární výchova, ilustrace M - geometrické tvary HV - ilustrace k písním</p>

	<p>hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje ▪ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) 	
--	--	--

4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</i> ➤ <i>užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování</i> 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace ▪ uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti 	<p>K3, K4, K6, K5, K2, K1, K7</p> <p>Přir - části těla zvířat, rostlin, lidská postava</p> <p>ČJ - literární výchova, ilustrace</p> <p>V1 - lidové tradice, malíři</p> <p>M - geometrické tvary v ploše i v prostoru</p> <p>HV - ilustrace k písním, malování</p>

<p><i>a skulpturální postup</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností</i> ➤ <i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové tvorbě</i> ➤ <i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí prostředky</i> ➤ <i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i> 	<p>a vzájemného postavení ve statickém vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových ▪ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru ▪ typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, comics ▪ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených 	<p>podle hudby</p> <p>AJ - obrázkový slovník</p> <p>P4</p>
--	--	--

	<p>a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) ▪ proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření 	
--	---	--

5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</i> ➤ <i>užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</i> 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru ▪ uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření 	<p>K3, K4, K6, K5, K2, K1, K7</p> <p>Přír - části těla zvířat, rostlin, lidská postava</p> <p>ČJ - literární výchova, ilustrace</p> <p>VI - lidové tradice, malíři</p> <p>M - geometrické tvary v ploše i v prostoru</p> <p>HV - ilustrace k písním, malování podle hudby</p> <p>AJ - obrázkový slovník</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</i> ➤ <i>nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</i> ➤ <i>osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</i> ➤ <i>porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace</i> ➤ <i>nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</i> ➤ <i>umí vytvořit jednoduchou pozvánku nebo letáček a vytisknout je nebo je sdílet digitální cestou</i> ➤ <i>orientuje se v programu malování</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly ▪ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby ▪ typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama ▪ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace 	<p>P1</p>
--	---	-----------

	<p>(fantazijní, založené na smyslovém vnímání)</p> <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací ▪ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření ▪ proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění 	
--	--	--

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
------------------------	-------	----------

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků ➤ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ➤ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky ➤ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku ➤ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků ➤ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje ➤ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ➤ orientuje se na internetu, vyhledává informace, zpracovává je formou prezentace 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru - lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla • typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání, <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování • komunikační obsah vizuálně obrazných 	<p>K6, K2, K3, K7</p> <p>Přírodopis:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kresba a malba přírodnin -Ekologická výchova <p>Zeměpis:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Země a vesmír -Planeta Země <p>Hudební výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Inspirace poslechem <p>Občanská výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Já a moje rodina -Zdravý životní styl <p>Dějepis:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Dějiny výtvarné kultury
--	--	---

	<p>vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> • proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti 	
--	---	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků ➤ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ➤ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky ➤ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku ➤ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru - lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě 	<p>K6, K2, K3, K7</p> <p>Přírodopis: -Kresba a malba přírodnin -Ekologická výchova</p> <p>Zeměpis: -Země a vesmír -Planeta Země</p> <p>Hudební výchova: -Inspirace poslechem</p>

<p>znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje ➤ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ➤ orientuje se na internetu, vyhledává informace, zpracovává je formou prezentace 	<p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla • typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání, <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru • proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti 	<p>Občanská výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Já a moje rodina -Zdravý životní styl <p>Dějepis:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Dějiny výtvarné kultury
---	---	---

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
------------------------	-------	----------

<ul style="list-style-type: none"> ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků ➤ užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie ➤ užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace ➤ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření ➤ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu ➤ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků ➤ porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) • uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p>	<p>K6, K2, K3, K7</p> <p>Přírodopis: -Kresba a malba přírodnin -Ekologická výchova</p> <p>Zeměpis: -Země a vesmír -Planeta Země</p> <p>Hudební výchova: -Inspirace poslechem</p> <p>Občanská výchova: -Já a moje rodina -Zdravý životní styl</p> <p>Dějepis: -Dějiny výtvarné kultury</p>
--	---	---

<p>své postoje</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ➤ orientuje se na internetu, vyhledává informace, zpracovává je formou prezentace 	<ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace • typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria 	
---	--	--

	<p>jejich porovnávání, jejich zdůvodňování</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti 	
--	--	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vybírání, vytváření a pojmenování co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků</i> ➤ <i>užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie</i> ➤ <i>užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění</i> 	<p>ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, 	<p>K6, K2, K3, K7</p> <p>Přírodopis: -Kresba a malba přírodnin -Ekologická výchova</p> <p>Zeměpis: -Země a vesmír -Planeta Země</p> <p>Hudební výchova:</p>

<p><i>a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujícími i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</i> ➤ <i>rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</i> ➤ <i>interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků</i> ➤ <i>porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje</i> ➤ <i>ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci</i> ➤ <i>orientuje se na internetu, vyhledává informace, zpracovává je formou prezentace</i> 	<p>plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě <p>UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY</p> <ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace • typy vizuálně obrazných vyjádření - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované 	<p>-Inspirace poslechem</p> <p>Občanská výchova:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Já a moje rodina -Zdravý životní styl <p>Dějepis:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Dějiny výtvarné kultury
---	--	---

	<p>dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry</p> <ul style="list-style-type: none"> • přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech <p>OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> • osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace • proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; 	
--	---	--

	historické, sociální a kulturní souvislosti	
--	---	--

7.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování **podporující zdraví**, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví **důležitým** předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování **podpory** a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro **pozitivní** ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, **způsob jeho ochrany** i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s **různými riziky, která ohrožují** zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě

školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví **vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví** v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a **učí je** být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a **prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí**. Žáci si **osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při** ohrožení v každodenních i **rizikových situacích i při mimořádných událostech**. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví, je vzdělávací obor Výchova ke zdraví **obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je** velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. **Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.**

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. **V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.**

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby

preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

poznávání zdraví jako **důležité** hodnotu **v kontextu dalších životních hodnot**

pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje

využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.

chápaní zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.

ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí, aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

7.8.1 Výchova ke zdraví

Zpracoval: 2. st.: J. Míková

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků. Předmět směřuje žáky k chápání zdraví jako důležité životní hodnoty v kontextu dalších hodnot a vede je k využívání osvojených znalostí k řešení jednotlivých mimořádných situací.

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none">➤ <i>respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů komunity</i>➤ <i>vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita,</i>	VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ <ul style="list-style-type: none">▪ vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska▪ vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina,	K2 – K5, K7 Přírodopis 6. ročník

<p><i>rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</i> ➤ <i>respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</i> ➤ <i>uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</i> ➤ <i>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</i> 	<p>obec, spolek</p> <p>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny <p>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy ▪ tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví, vyvážení aktivity a odpočinku, pohybový režim ▪ ochrana před přenosnými chorobami, cesty přenosu, prevence, respirační, alimentární v přírodě získané, krví, sexem, hmyzem a zvířaty přenášené nemoci <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti ▪ skryté formy a stupně individuálního násilí 	
--	--	--

	<p>a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; komunikace se službami odborné pomoci</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických medií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a situacích ohrožení. ▪ održování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) ▪ ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí ▪ 	
--	---	--

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

- **celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- **podpora zdraví a její formy** - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- **sebepoznání a sebepojetí** - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity
- **psychohygienu** - sociální dovednosti pro předcházení a zvládnání stresu, hledání pomoci při problémech
- **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</i> ➤ <i>vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</i> ➤ <i>uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</i> ➤ <i>projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</i> ➤ <i>samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</i> ➤ <i>respektuje fyziologické změny v období dospívání,</i> 	<p><i>VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek</i> <p><i>ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity</i> <p><i>ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy</i> ▪ <i>vliv vnějšího prostředí na zdraví – vzduch,</i> 	<p>K2 – K5, K7</p>

<p><i>vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</i> ➤ <i>uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</i> ➤ <i>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</i> ➤ <i>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy, aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</i> ➤ <i>uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</i> 	<p>voda, hluk, osvětlení, teplota</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, vyváženost aktivity a odpočinku, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim ▪ ochrana před přenosnými chorobami – sexuálně přenosné nemoci ▪ ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění, základy první pomoci, léčebná péče <p>RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti ▪ auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, kouření vč. pasivního, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), 	
--	--	--

	<p>násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, dopink ve sportu)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci ▪ manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt ▪ ochrana člověka za mimořádných událostí klasifikace mimořádných událostí - klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí ▪ HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ ▪ celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie ▪ podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého 	
--	---	--

	<p>životního stylu, programy podpory zdraví</p> <p><i>OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení, zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování ▪ psychohygiena - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech ▪ mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování 	
--	--	--

7.8.2 Tělesná výchova

Zpracoval: 1. st.: Z. Hucková

2. st.: V. Pour

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Škola má současně povinnost nabízet veškerý obsah *Zdravotní tělesné výchovy* žákům III. (příp. II.) zdravotní skupiny v samostatných vyučovacích hodinách (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky v dalším vyučovacím předmětu dotovaném z disponibilní časové dotace). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního

oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

1. stupeň

1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
------------------------	-------	----------

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i> ➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</i> ➤ <i>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</i> ➤ <i>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i> ➤ <i>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i> 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu ▪ příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení ▪ zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití ▪ rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu ▪ hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity ▪ bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček 	<p>K2, K3, K4, K5, K6, K7</p> <p>Prvouka - základy zdravého života Prvouka – základy hygieny Hudební výchova – melodie, rytmus Prvouka – ochrana přírody, poznávání přírody Prvouka – základy slušného chování Matematika – sčítání a odčítání</p>
--	---	---

	<p>a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti ▪ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance ▪ průpravné úpoly - přetahy a přetlaky ▪ základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem ▪ základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů ▪ turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody ▪ sáňkování - hry na sněhu 	
--	---	--

	<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály ▪ organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí ▪ zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly ▪ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží ▪ měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy ▪ zdroje informací o pohybových činnostech 	
--	--	--

2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</i> ➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</i> 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu ▪ příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení 	<p>K2, K3, K4, K5.K6</p> <p>Prvouka – základy zdravého života</p> <p>Prvouka – základy hygieny</p> <p>Hudební výchova – melodie a rytmus</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</i> ➤ <i>uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</i> ➤ <i>reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití ▪ rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu ▪ hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity ▪ bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost ▪ základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti ▪ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - 	<p>Prvouka - ochrana přírody, poznávání přírody</p> <p>Prvouka – základy slušného chování</p> <p>Matematika – sčítání a odčítání</p>
---	--	--

	<p>kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ průpravné úpoly - přetahy a přetlaky ▪ základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem ▪ základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů ▪ turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody ▪ sáňkování a bruslení (<i>podle podmínek školy</i>) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu bruslích <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály ▪ organizace při TV - základní organizace 	
--	--	--

	<p>prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly ▪ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží ▪ měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy ▪ zdroje informací o pohybových činnostech 	
--	--	--

3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i> ➤ <i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i> ➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i> ➤ <i>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje</i> 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu ▪ příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení ▪ zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití ▪ rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, 	<p>K2. K3. K4, K5, K6, K7</p> <p>Prvouka – základy zdravého života</p> <p>Prvouka – základy hygieny</p> <p>Hudební výchova – melodie a rytmus</p> <p>Prvouka – ochrana přírody a poznávání přírody</p> <p>Prvouka – základy slušného chování</p> <p>Matematika – sčítání a odčítání</p>

<p><i>v situaci úrazu spolužáka</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i> ➤ <i>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i> ➤ <i>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i> ➤ <i>zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy</i> ➤ <i>změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i> ➤ <i>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</i> ➤ <i>správně drží tělo při práci s digitálními technologiemi</i> ➤ <i>po dokončení práce s digitálními technologiemi provede relaxační protahovací cviky</i> 	<p>síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity ▪ bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost ▪ základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti ▪ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance ▪ průpravné úpoly - přetahy a přetlaky 	
---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem ▪ základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů ▪ turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody ▪ plavání - (<i>základní plavecká výuka</i>) - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu ▪ sáňkování, bruslení - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály ▪ organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) 	
--	--	--

	<p>prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly ▪ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží ▪ měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy ▪ zdroje informací o pohybových činnostech 	
--	---	--

4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i> ➤ <i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i> ➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i> ➤ <i>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i> 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu ▪ příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení ▪ zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití ▪ rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu 	<p>K2, K3, K4, K5, K6, K7</p> <p>Hudební výchova – melodie a rytmus</p> <p>Přírodověda – ochrana přírody, poznávání přírody</p> <p>Matematika – sčítání a odčítání, jednotky hmotnosti, času a délky</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i> ➤ <i>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i> ➤ <i>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i> ➤ <i>zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</i> ➤ <i>změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i> ➤ <i>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity ▪ bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost ▪ základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti ▪ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance ▪ průpravné úpoly - přetahy a přetlaky ▪ základy atletiky - rychlý běh, motivovaný 	
--	---	--

	<p>vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů ▪ turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody ▪ plavání - (<i>základní plavecká výuka</i>) - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu ▪ sáňkování, bruslení (<i>podle podmínek školy</i>) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích ▪ další pohybové činnosti (<i>podle podmínek školy a zájmu žáků</i>) <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály 	
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí ▪ zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly ▪ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží ▪ měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy ▪ zdroje informací o pohybových činnostech 	
--	---	--

5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</i> ➤ <i>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</i> ➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</i> ➤ <i>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování</i> 	<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu ▪ příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení ▪ zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití 	<p>K2, K3, K4, K5, K6, K7</p> <p>Hudební výchova – melodie a rytmus</p> <p>Přírodověda – ochrana přírody a poznávání přírody</p> <p>Matematika – sčítání a odčítání, jednotky hmotnosti, délky a času</p>

<p><i>v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</i> ➤ <i>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</i> ➤ <i>užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</i> ➤ <i>zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy</i> ➤ <i>změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</i> ➤ <i>orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</i> ➤ <i>získává data o výkonech a časech v jednotlivých disciplínách a zaznamenává je do tabulky</i> ➤ <i>je seznámen s možnostmi využití tzv. chytrých hodinek a jejich používání při sportovních aktivitách</i> ➤ <i>ví o možnosti různých tréninkových aplikací</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu ▪ hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity ▪ bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV <p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost ▪ základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti ▪ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance 	
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zná zdravotní rizika při dlouhodobém používání digitálních technologií</i> ➤ <i>vyhledává informace o zásadách zdravé výživy a pohybové hygieny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ průpravné úpoly - přetahy a přetlaky ▪ základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem ▪ základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel mini sportů ▪ turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody ▪ sáňkování, bruslení (<i>podle podmínek školy</i>) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích ▪ další pohybové činnosti (<i>podle podmínek školy a zájmu žáků</i>) <p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály ▪ organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) 	
---	--	--

	<p>prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly ▪ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží ▪ měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy ▪ zdroje informací o pohybových činnostech 	
--	---	--

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</i> ➤ <i>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</i> ➤ <i>samostatně se připraví před pohybovou činností a</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců ▪ zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením ▪ prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná 	

<p><i>ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>svaly</i> ➤ <i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k povaze prostředí</i> ➤ <i>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</i> 	<p>zdravotně zaměřená cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného 	
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i> ➤ <i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i> ➤ <i>zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje naměřená data i s pomocí digitálních technologií a diskutuje o nich</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity ▪ gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí ▪ estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance ▪ úpoly - základy sebeobrany, základy aikido, judo, ▪ atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem ▪ sportovní hry (<i>košíková, volejbal, kopaná, házená</i>) - herní činnosti jednotlivce, herní 	<p>K2 - K6, K7</p> <p>Hudební výchova</p>

	<p>kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, ochrana přírody, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla 	
<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</i> ➤ <i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</i> ➤ <i>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i> ➤ <i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při výstroj a osvojovaných pohybových činnostech ▪ historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, ▪ pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží ▪ zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 	

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
------------------------	-------	----------

<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</i> ➤ <i>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</i> ➤ <i>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatěžovanými svaly</i> ➤ <i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o povaze prostředí</i> ➤ <i>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců ▪ zdravotně orientovaná zdatnost - kondiční programy, manipulace se zatížením ▪ prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení ▪ hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného 	<p>K2 - K6, K7</p> <p>Hudební výchova</p>
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i> ➤ <i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i> ➤ <i>zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje naměřená data</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity ▪ gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí ▪ estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance 	

<p><i>i s pomocí digitálních technologií a diskutuje o nich</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ úpoly - základy sebeobrany, základy aikido, judo ▪ atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí ▪ sportovní hry (<i>košíková, nohejbal, kopaná, házená</i>) - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie ▪ turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, ochrana přírody ▪ lyžování, snowboarding, bruslení - běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské přírodě, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla 	
<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</i> ➤ <i>naplňuje ve školních podmínkách základní</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při výstroj a osvojovaných pohybových činnostech 	

<p><i>olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i> ➤ <i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, ▪ pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží ▪ zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 	
<p>ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení</i> ➤ <i>zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení</i> ➤ <i>aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</i> 	<p>ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) <p>SPECIÁLNÍ CVIČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ oslabení podpůrně pohybového systému (A) - poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře - odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních 	

	<p>a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžd'ového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ oslabení vnitřních orgánů (B) - oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy ▪ oslabení smyslových a nervových funkcí (C) - oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání <p><i>VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ</i></p>	
--	---	--

	<p>ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení 	
--	---	--

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</i> ➤ <i>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</i> ➤ <i>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly</i> ➤ <i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k povaze prostředí</i> ➤ <i>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu pro zdraví -rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců ▪ zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením ▪ prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení ▪ hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného 	<p>K2 - K6, K7</p> <p>Hudební výchova</p>

<p><i>a přizpůsobí jim svou činnost</i></p>		
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i> ➤ <i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i> ➤ <i>zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje a sdílí naměřená data v rámci skupinové prezentace</i> ➤ <i>navrhne možné způsoby prezentace a sdílení zjištěných dat v rámci školy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity ▪ gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí ▪ estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance ▪ úpoly - základy sebeobrany, základy aikido, judo, ▪ atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem ▪ sportovní hry (<i>košíková, volejbal, kopaná, házená</i>) - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie ▪ turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, ochrana 	

	<p>přírody, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ jízda na koni – základní seznámení s technikou jízdy na koni a péči o koně 	P4
<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</i> ➤ <i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</i> ➤ <i>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i> ➤ <i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při výstroj a osvojovaných pohybových činnostech ▪ historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, ▪ pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží ▪ zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 	

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

- *uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení*
- *zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení*
- *aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení*

ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ

KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ

- **základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky** - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

SPECIÁLNÍ CVIČENÍ

- **oslabení podpůrně pohybového systému (A)** - poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře - odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezipatkového, břišního, hýžd'ového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ oslabení vnitřních orgánů (B) - oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy ▪ oslabení smyslových a nervových funkcí (C) - oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání <p><i>VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací obsah TV - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení 	
--	---	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</i> ➤ <i>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</i> ➤ <i>samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly</i> ➤ <i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k povaze prostředí</i> ➤ <i>uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců ▪ zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením ▪ prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení ▪ hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného 	<p>K2 - K6, K7</p> <p>Hudební výchova</p>
<p>ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</i> ➤ <i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity ▪ gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí ▪ estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické 	

<p><i>označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje a sdílí naměřená data v rámci skupinové prezentace</i> ➤ <i>navrhne možné způsoby prezentace a sdílení zjištěných dat v rámci školy</i> 	<p>gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ úpoly - základy sebeobrany, základy aikido, judo, ▪ atletika - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem ▪ sportovní hry (<i>košíková, volejbal, kopaná, házená</i>) - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie ▪ turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, ochrana přírody, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla 	
<p>ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</i> ➤ <i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ komunikace v TV - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při výstroj a osvojovaných pohybových činnostech ▪ historie a současnost sportu - významné soutěže a sportovci, 	

<p><i>ochranu přírody při sportu</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</i> ➤ <i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pravidla osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží ▪ zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech 	
<p>ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení</i> ➤ <i>zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení</i> ➤ <i>aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</i> 	<p>ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) <p>SPECIÁLNÍ CVIČENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ oslabení podpůrně pohybového systému (A) - poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře - odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehen a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezipatkového, 	

	<p>břišního, hýžd'ového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ oslabení vnitřních orgánů (B) - oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy ▪ oslabení smyslových a nervových funkcí (C) - oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání <p><i>VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pohybové činnosti v návaznosti na vzdělávací 	
--	--	--

	obsah TV - s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení	
--	---	--

7.9 Člověk a svět práce (Pracovní výchova)

Zpracoval: 1. st.: H. Šmídová

2. st.: V. Pour, J. Míková

Pracovní výchova je rozdělena na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*. Na 2. stupni k těmto okruhům přibývají: *Ruční práce, Péče o dítě, Design a konstruování*

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Podle možností využívají žáci všech ročníků získané dovednosti při plnění konkrétních úkolů souvisejících se zabezpečením chodu školy (úklid spadaného listí, úklid sněhu, prořezávání stromků, údržba sportovních ploch, přemístění předmětů, drobné opravy a montáže). Tím získávají vědomí užitečnosti a smysluplnosti těchto činností v běžném životě.

V devátém ročníku získávají dívky praktické dovednosti při realizaci společných projektů s Mateřskou školou Zliv.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce

- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

1. stupeň

1. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➤ pracuje podle slovního návodu a předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) ▪ jednoduché pracovní operace a postupy ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla 	<p>K6, K4, K5, K2, K3, K1, K7</p> <p>Prv - roční období, lidové tradice</p> <p>VV - dekorativní práce</p> <p>M - geometrické tvary</p> <p>ČJ - literární výchova</p>
<p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice (plošné, prostorové) ▪ práce s návodem, předlohou 	<p>Prv - domov, technika</p> <p>VV - modelování</p> <p>ČJ - popis</p>

<i>stavebnicemi</i>		
PĚSTITELSKÉ PRÁCE ➤ <i>provádí pozorování přírody, zaznamená výsledky pozorování</i> ➤ <i>pečuje o nenáročné rostliny</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin ▪ pěstování pokojových rostlin 	Prv - rostliny, práce na zahradě
PŘÍPRAVA POKRMŮ ➤ <i>připraví tabuli pro jednoduché stolování</i> ➤ <i>chová se vhodně při stolování</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování 	Prv - domov, rodina

2. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM ➤ <i>vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i> ➤ <i>pracuje podle slovního návodu a předlohy</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) ▪ pracovní pomůcky a nástroje ▪ jednoduché pracovní operace a postupy ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla 	K6, K4, K5, K2, K3, K1 Prv - roční období, lidové tradice VV - dekorativní práce M - geometrické tvary ČJ - literární výchova
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI ➤ <i>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice (plošné, prostorové) ▪ práce s návodem, předlohou 	Prv - domov, technika VV - modelování ČJ - popis

<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>provádí pozorování přírody, zaznamená výsledky pozorování</i> ➤ <i>pečuje o nenáročné rostliny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti ▪ pěstování pokojových rostlin 	Prv - rostliny, práce na zahradě
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>připraví tabuli pro jednoduché stolování</i> ➤ <i>chová se vhodně při stolování</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní vybavení kuchyně ▪ jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování 	Prv - domov, rodina

3. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</i> ➤ <i>pracuje podle slovního návodu a předlohy</i> ➤ <i>shlédne video – jak se co vyrábí a doplní ho svými zkušenostmi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) ▪ pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití ▪ jednoduché pracovní operace a postupy ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla 	<p>K6, K4, K5, K2, K3, K1, K7</p> <p>Prv - roční období, lidové tradice</p> <p>VV - dekorativní práce</p> <p>M - geometrické tvary</p> <p>ČJ - literární výchova</p>
<p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice (plošné, prostorové), sestavování modelů ▪ práce s návodem, předlohou 	<p>Prv - domov, technika</p> <p>VV - modelování</p> <p>ČJ - popis</p>

<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ➤ pečuje o nenáročné rostliny ➤ aktivně vyhledává postup práce při pěstování a péči o rostliny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda, výživa rostlin ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, zelenina) ▪ pěstování pokojových rostlin 	Prv - rostliny, práce na zahradě
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ připraví tabuli pro jednoduché stolování ➤ chová se vhodně při stolování ➤ zapíše recept na přípravu jednoduchého pokrmu s využitím textového editoru 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní vybavení kuchyně ▪ výběr, nákup a skladování potravin ▪ jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování 	Prv - domov, rodina

4. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy různé výrobky z daného materiálu ➤ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ➤ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) ▪ pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití ▪ jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce 	<p>K6, K4, K5, K2, K3, K1, K7</p> <p>VV - dekorativní práce</p> <p>Přír - vlastnosti látek, technika</p> <p>VI - materiály, průmysl</p> <p>M - geom. tvary, měření</p>

<p><i>zásady hygieny a bezpečnosti práce</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla 	<p>ČJ - popis</p>
<p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</i> ➤ <i>pracuje podle slovního návodu, předlohy</i> ➤ <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice (plošné, prostorové), sestavování modelů ▪ práce s návodem, předlohou 	<p>VV - modelování Př - technika, nástroje VI - domov, obec, průmysl M - geom. tvary, měření ČJ - popis</p>
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>provádí jednoduché pěstitelské činnosti</i> ➤ <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i> ➤ <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, koření, zelenina) ▪ pěstování pokojových rostlin 	<p>Přír - neživá příroda, rostliny VI - zemědělství VV - roční období</p>
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>orientuje se v základním vybavení kuchyně</i> ➤ <i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i> ➤ <i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní vybavení kuchyně ▪ výběr, nákup a skladování potravin ▪ jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování 	<p>Přír - zdravá výživa, domácí spotřebiče</p>

5. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ➤ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ➤ vyhledává náměty k vlastnímu tvoření ➤ pracuje podle video návodů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) ▪ pracovní pomůcky a nástroje - funkce a využití ▪ jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla 	<p>K6, K4, K5, K2, K3, K1, K7</p> <p>VV - dekorativní práce Přír - vlastnosti látek, technika VI - materiály, průmysl M - geom. tvary, měření ČJ - popis</p>
<p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů, práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem 	<p>VV - modelování Přír - technika, nástroje VI - domov, obec, průmysl M - geom. tvary, měření ČJ - popis</p>

<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</i> ➤ <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i> ➤ <i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i> ➤ <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i> ➤ <i>provádí pozorování přírody a vlastních pěstitelských úspěchů, zaznamenává je a hodnotí</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) ▪ pěstování pokojových rostlin ▪ rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie 	<p>Přír - neživá příroda, rostliny VI - zemědělství VV - roční období</p>
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>orientuje se v základním vybavení kuchyně</i> ➤ <i>připraví samostatně jednoduchý pokrm</i> ➤ <i>dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</i> ➤ <i>udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</i> ➤ <i>vyhledává na internetu recepty, pracuje podle video návodů</i> ➤ <i>tvoří vlastní knihu receptů</i> ➤ <i>umí používat digitální kuchyňskou váhu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní vybavení kuchyně ▪ výběr, nákup a skladování potravin ▪ jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování ▪ technika v kuchyni - historie a význam 	<p>Přír - zdravá výživa, domácí spotřebiče</p>

2. stupeň

6. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí ➤ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ➤ užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím; poskytne první pomoc při úrazu ➤ využívá digitální zařízení při práci, využívá vhodné programy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) ▪ pracovní pomůcky, náradí a nástroje pro ruční opracování ▪ jednoduché pracovní operace a postupy ▪ organizace práce, důležité technologické postupy ▪ technické náčrty a výkresy, technické informace, návody ▪ úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla 	<p>Jen chlapci K6, K4, K5, K2, K3, K1, K7</p>
<p>RUČNÍ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ utřídí a shrne doposud získané poznatky a upevní návyky a dovednosti z oblasti domácnosti ➤ používá vhodné pomůcky a nástroje ➤ zvládá základní dovednosti spojené s vedením 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ funkce oděvu, oděvní doplňky ▪ údržba oděvů a prádla ▪ pravidla ručního šití, druhy stehů ▪ základy technik s textilem a přízí (vyšívání, háčkování, pletení) 	<p>Jen dívky K6, K4, K5, K2, K3, K1, K7</p>

<p><i>domácnosti</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>dodržuje základní hygienické a bezpečnostní předpisy</i> ➤ <i>využívá digitální zařízení při práci, využívá vhodné programy</i> 		
--	--	--

7. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>pečuje o nenáročné rostliny</i> ➤ <i>provádí jednoduché pěstitelské činnosti</i> ➤ <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i> ➤ <i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i> ➤ <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i> ➤ <i>Používá informační technologie pro získávání informací a prezentaci vlastní práce</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) ▪ pěstování pokojových rostlin 	<p>Chlapci i dívky K6, K7</p> <p>Prvouka 3. r. Přírodověda 4. – 5. r. Přírodopis 6. – 8. r. Zeměpis 6. – 8. r.</p>

8. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo 	<p>Chlapci i dívky K6, K7</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>pečuje o nenáročné rostliny</i> ➤ <i>provádí jednoduché pěstitelské činnosti</i> ➤ <i>ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</i> ➤ <i>volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</i> ➤ <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</i> ➤ <i>Používá informační technologie pro získávání informací a prezentaci vlastní práce</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) ▪ pěstování pokojových rostlin 	<p>Přírodopis 6. – 8. r. Fyzika 6. r. Chemie 8. r. Technické činnosti 6. – 7. r.</p>
--	--	--

9. ročník

Očekávané výstupy žáka	Učivo	Poznámky
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ (DÍVKY)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče</i> ➤ <i>připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy</i> ➤ <i>dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti</i> ➤ <i>dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni</i> ➤ <i>Používá informační technologie pro získávání informací a prezentaci vlastní práce</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kuchyně - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu ▪ potraviny - výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku ▪ příprava pokrmů - úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů <ul style="list-style-type: none"> ▪ úprava stolu a stolování - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky na stole ▪ péče o dítě v rané fázi života – krmení, 	<p>Jen dívky K3, K4, K7</p>

<p>PÉČE O DÍTĚ</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>ovládá základní úkony péče o dítě v období od narození do předškolního věku</i> ➤ <i>dokáže vhodnou formou komunikovat s malými dětmi, přizpůsobit se jejich potřebám, usměrňovat jejich chování a požadavky</i> ➤ <i>pomůže rozvíjet jejich schopnosti – motoriku, obrazotvornost, fantazii</i> ➤ <i>učí je trpělivosti, pečlivosti, pořádku</i> 	<p>přebalování, spánek, oblékání, přeprava v dopravním prostředku, výchova, péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>příprava a realizace dětských aktivit: soutěže, hry, sportovní aktivity, výtvarné projekty, pečení vánočního a velikonočního cukroví, dopravní výchova</i> 	
<p>DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ (CHLAPCI)</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model</i> ➤ <i>navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.</i> ➤ <i>provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení</i> ➤ <i>dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce</i> ➤ <i>využívá digitální zařízení při práci, využívá vhodné programy, 3D grafika</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž</i> ▪ <i>návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program</i> ▪ <i>bezpečnost práce a první pomoc při úrazu</i> 	<p>Jen chlapci K3, K4, K7</p>

8. Hodnocení žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání. Účelem hodnocení je především motivace žáka a porovnání jeho výsledků s cíli vzdělávání.

Hodnocení žáka provádí učitel daného předmětu.

- a) Průběžné hodnocení informuje žáka a jeho zákonného zástupce o průběhu vzdělávání, zaznamenává se v žákovské knížce. Průběžné hodnocení může být vyjádřeno klasifikační známkou, procenty nebo slovně.
- b) Celkové hodnocení žáka na vysvědčení se provádí klasifikačním stupněm. Slovní hodnocení povoluje výjimečně ředitel školy na základě žádosti rodičů, zejména u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- c) Podklady pro celkové hodnocení žáka jsou:
 - průběžné hodnocení žáka
 - výsledky souhrnných závěrečných prací
 - kvalita práce ve vyučovacích hodinách
 - kvalita domácí přípravy

1) Kritéria pro celkové hodnocení žáka (klasifikační řád)

stupeň	naukové předměty (Č, M, CJ, D, Z, F, Ch, Př)
1	Ovládá veškeré předepsané učivo, vědomosti má dobře utříděné. Cílevědomě a samostatně vyhledává informace (učebnice, naučná lit., internet apod.), dokáže je zpracovat a dále používat. Dopouští se ojedinělých chyb, které dovede samostatně vyhledat a odstranit. Samostatně řeší i nestandardní úlohy vyžadující logické myšlení, kreativitu a pochopení mezipředmětových souvislostí. Aktivně se účastní předmětových soutěží.
2	Ovládá v podstatě veškeré předepsané učivo, vědomosti má utříděné, neznalosti jsou nepodstatné. Získává kompetence stanovené školním vzdělávacím programem. Samostatně vyhledává informace (učebnice, naučná lit., internet apod.), s metodickou pomocí je dokáže zpracovat a používat. Častěji se dopouští chyb, které však dovede odstranit. Dovede samostatně řešit standardní úlohy.

3	<p>Předepsané učivo v zásadě ovládá, má určité nedostatky v utříděnosti vědomostí. Získané kompetence jsou neúplné.</p> <p>Informace dovede vyhledat většinou pouze s pomocí, nedovede je samostatně zpracovat.</p> <p>Dopouští se často chyb, které s pomocí většinou dovede odstranit.</p> <p>Dovede řešit standardní úlohy.</p>
4	<p>Ovládá pouze část předepsaného učiva, vědomosti jsou neutříděné.</p> <p>Informace nedovede samostatně vyhledat ani zpracovat.</p> <p>Často se dopouští chyb, které většinou nedovede odstranit ani s pomocí.</p> <p>Úlohy dovede řešit pouze s pomocí.</p>
5	<p>Předepsané učivo neovládá, vědomosti jsou pouze útržkovité.</p> <p>Nedovede pracovat s informacemi.</p> <p>Úlohy nedovede řešit ani s pomocí.</p>

stupeň	výchovné předměty (Vv, Hv, Tv, Rv, Ov, Pč, vol. př., nep. př.)
1	<p>O probíranou látku projevuje aktivní zájem, výborně spolupracuje s učitelem.</p> <p>Usilovně se snaží zlepšit své výsledky, proti minulému klas. období se výrazně zlepšil.</p>
2	<p>O probíranou látku projevuje většinou zájem, spolupracuje s učitelem.</p> <p>Výsledky své práce zlepšuje, ale bez aktivního úsilí, proti minulému klas. období se zlepšil.</p>
3	<p>Zájem o probíranou látku je indiferentní, občas spolupracuje s učitelem.</p> <p>O zlepšení výsledků se příliš nesnaží, proti minulému klas. období se zlepšil jen v některých oblastech.</p>
4	<p>O probíranou látku projevuje spíše nezájem, s učitelem nespolečně pracuje.</p> <p>Výsledky se příliš nemění, proti minulému klasifikačnímu období se nezlepšil.</p>
5	<p>O probíranou látku projevuje naprostý nezájem, spolupráci s učitelem vědomě odmítá.</p> <p>Výsledky nejsou.</p>

stupeň	chování
1	<ul style="list-style-type: none"> • Vzorné nebo aspoň převážně vzorné.
2	<ul style="list-style-type: none"> • Časté nerespektování pokynu učitele. • Ubližování spolužákům, vandalismus, krádeže, neoprávněné užívání cizí věci, podvody apod. (v případě, že přestupek se opakuje). • Šikanování spolužáků • Časté drzé chování k zaměstnancům školy, vulgární vyjadřování. (v případě, že přestupek se opakuje). • Kouření, konzumace alkoholu a užívání drog v prostoru školy nebo v době vyučování a školních akcí. • Neomluvená absence od 6 hod. výše • Opakované používání mobilního telefonu během vyučování • Podobné přestupky srovnatelné závažnosti.
3	<ul style="list-style-type: none"> • Vážné ublížení na zdraví (nutnost lékařského ošetření), ohrožení života. • Žhárství • Vandalismus a krádeže většího rozsahu (škoda nad 1000 Kč) • Organizování šikany a jiné trestné činnosti. • Podobné trestné činy srovnatelné závažnosti. • Přes udělení sníženého stupně z chování se závadové chování stupňuje

- 2) Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni školy dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky v souladu s ustanovením § 53 zákona 561/2004 Sb.
- 3) Nelze-li žáka z objektivních důvodů na konci klasifikačního období hodnotit, postupuje se podle § 52 odst. (2) a (3).
- 4) Má-li zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dověděl, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka. Termín přezkoušení stanoví ředitel školy nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem.
- 5) Na konci prvního pololetí školního roku, ve kterém žák splní povinnou školní docházku, vydá škola žákovi výstupní hodnocení, které obsahuje vyjádření o možnostech žáka a jeho nadání, o předpokladech pro další vzdělávání, o chování žáka a dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka. Výstupní hodnocení vydá škola také žákovi pátého nebo sedmého ročníku, který se hlásí k přijetí na střední školu.

Výchovná opatření

- 1) Udělování výchovných opatření se řídí § 17 vyhlášky č. 48/2005 o základním vzdělávání.
- 2) Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit ředitel školy nebo třídní učitel.

Pochvala třídního učitele:

Uděluje třídní učitel po projednání s ředitelem školy, udělení včetně konkrétních důvodů oznámí zákonnému zástupci prostřednictvím žákovské knížky. Pochvalu tř. učitel zaznamená v katalogovém listu žáka a v podkladu pro nejbližší pedagogickou radu. Pochvala se zaznamená na vysvědčení za pololetí, ve kterém byla udělena.

Kritéria pro udělení:

- a) výrazný projev školní iniciativy
- b) dlouhotrvající úspěšná práce
- c) pozitivní vliv na tvorbu třídního kolektivu

Pochvala ředitele školy:

Uděluje ředitel školy po projednání v pedagogické radě, udělení včetně konkrétních důvodů oznámí zákonnému zástupci prostřednictvím žákovské knížky. Pochvalu tř. učitel zaznamená v katalogovém listu žáka a v podkladu pro pedagogickou radu. Pochvala se zaznamená na vysvědčení za pololetí, ve kterém byla udělena.

Kritéria pro udělení:

- a) mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy
- b) záslužný nebo statečný čin
- c) výrazný úspěch v okresních a vyšších kolech soutěží

Napomenutí třídního učitele:

Uděluje třídní učitel, udělení včetně konkrétních důvodů oznámí zákonnému zástupci prostřednictvím žákovské knížky. Napomenutí tř. učitel zaznamená v katalogovém listu žáka a v podkladu pro nejbližší pedagogickou radu.

Kritéria pro udělení:

- a) Časté zapomínání pomůcek, domácích úkolů, neplnění školních povinností.
- b) Narušování vyučování mluvením, vykřikováním, napovídáním, používáním mobilního telefonu ap.

Důtka třídního učitele:

Uděluje třídní učitel, udělení včetně konkrétních důvodů oznámí zákonnému zástupci prostřednictvím žákovské knížky a též řediteli školy. Důtku tř. učitel zaznamená v katalogovém listu žáka a v podkladu pro nejbližší pedagogickou radu.

Kritéria pro udělení:

- a) Časté zapomínání pomůcek, domácích úkolů, neplnění povinností, přestože bylo již uděleno napomenutí a žák nejeví snahu o zlepšení.
- b) Narušování vyučování mluvením, vykřikováním, napovídáním, používáním mobilního telefonu ap., přestože bylo již uděleno napomenutí a žák nejeví snahu o zlepšení.
- c) Drzé chování k zaměstnancům školy, vulgární vyjadřování (v případě, že přestupek je ojedinělý a malého rozsahu).
- d) Ublíživání spolužákům, vandalismus, krádeže, neoprávněné užívání cizí věci, podvody apod. (v případě, že přestupek je ojedinělý a malého rozsahu).
- e) Neomluvená absence do 5 hod.

Důtka ředitele školy:

Uděluje ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Udělení včetně konkrétních důvodů oznámí zákonnému zástupci v písemném oznámení, kopii zákonný zástupce opatří podpisem. Důtku tř. učitel zaznamená v katalogovém listu žáka a v podkladu pro pedagogickou radu.

Kritéria pro udělení:

Při splnění podmínek pro udělení sníženého stupně z chování v případě, že se jedná o zcela ojedinělý přestupek a jinak je chování v podstatě bez závad.

Žlutá karta:

Pokud žák splňuje kritéria pro stupeň „2“ z chování, může mu vyučující udělit tzv. žlutou kartu. Pokud aspoň 5 učitelů do konce klasifikačního období potvrdí svým podpisem na žlutou kartu zlepšení chování, snížený stupeň z chování udělen nebude. Mezi učiteli potvrzujícími žlutou kartu musí být třídní učitel a učitel, který kartu vydal. Pokud žák aspoň 5 podpisů nezíská, bude mu udělen snížený stupeň z chování z důvodu, pro který byla vydána žlutá karta. Toto opatření má motivovat žáky k aktivnímu úsilí o zlepšení svého chování.

Seznam použitých zkratk:

Čj – Český jazyk
Aj – Anglický jazyk
Prv – Prvouka
Vl – Vlastivěda
Přír – Přírodověda
D – Dějepis
OV – Občanská výchova
F – Fyzika
Ch – Chemie
Př – Přírodopis
Z – Zeměpis
Hv – Hudební výchova
Vv – Výtvarná výchova
Tv - Tělesná výchova
M – Matematika
Pv – Pracovní výchova
Inf - Informační a komunikační technologie
SVP – speciální vzdělávací potřeby
PLPP – plán pedagogické podpory
IVP – individuální vzdělávací plán
ŠPZ – školské poradenské zařízení

Klíčové kompetence:

K1 - Kompetence k učení
K2 - Kompetence k řešení problémů
K3 - Kompetence komunikativní
K4 - Kompetence sociální a personální
K5 - Kompetence občanské
K6 - Kompetence pracovní
K7 – Kompetence digitální

Průřezová témata:

P1 - Osobnostní a sociální výchova
P2 - Výchova demokratického občana
P3 - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
P4 - Multikulturní výchova
P5 - Environmentální výchova
P6 - Mediální výchova